

Anàlisi econòmica financera del sector vinícola català

Nom de l'estudiant: Diana Estop Andrés

Nom del tutor: Enric Camón Luís

Data: 20 de Juny de 2018

MEMÒRIA DE TREBALL FINAL DE GRAU

Curs: 4º curs 2017-2018

Estudis: Administració d'Empreses i Gestió de la Innovació

ÍNDEX

RESUM	4
1 DELIMITACIÓ I JUSTIFICACIÓ DEL TEMA	5
2 REVISIÓ DE LA LITERATURA CIENTÍFICA EN RELACIÓ AL SECTOR VINÍCOLA CATALÀ	7
3 BREU EXPLICACIÓ DE LA CRISI FINANCERA INTERNACIONAL A ESPANYA	9
4 ASPECTES GENERALS DEL SECTOR VINÍCOLA	11
4.1 Producció	11
4.1.1 Producció a Espanya per comunitats autònomes: la posició de Catalunya	12
4.2 Consum i exportació	13
4.2.1 Consum i exportació a Espanya: la posició de Catalunya	13
4.3 L'entrada a Espanya a la Unió Europea: repercussions en el sector vinícola català	15
4.4 Les Denominacions d' Origen de vi a Catalunya	16
5 OBJECTIUS I PREGUNTES CLAU DE LA INVESTIGACIÓ	18
6 METODOLOGIA DE TREBALL	19
7 TREBALL DE CAMP	21
7.1 Anàlisi i interpretació de la situació econòmica i financera de les empreses vinícoles catalanes	24
7.1.1 Balanç de Situació l'any 2015 de Catalunya, La Rioja i Espanya	24
7.1.2 Anàlisi de la situació financera a curt termini	25
7.1.3 Anàlisi de la situació financera a llarg termini	26
7.1.4 Anàlisi econòmica de resultats	26
7.2 Anàlisi de la relació entre el creixement del PIB espanyol i del sector vinícola català	27
7.3 Comparativa entre Denominacions d'Origen de Catalunya	28
8 CONCLUSIONS	29
9 AGRAÏMENTS	31
10 REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES	32
10.1 Recursos literaris	32
10.2 Recursos electrònics	33
ANNEXOS	36

RESUM

El treball presenta l'anàlisi econòmica financera de les grans empreses vinícoles de Catalunya. L'estudi posiciona el sector vinícola català en la conjuntura actual i presenta els principals indicadors econòmics i financers per tal de diagnosticar la salut de les empreses vinícoles catalanes en el període 2013-2015. Per tal de contextualitzar el sector català, s'incorporen les dades econòmiques de La Rioja i Espanya i s'estudien mitjançant una anàlisi del balanç de situació, una anàlisi a curt i llarg termini i una anàlisi econòmica de resultats. Es complementa la investigació amb un estudi previ que comprèn el període 2008-2012 per tal d'actualitzar la investigació i donar una visió més àmplia cronològicament. De manera complementària, s'estudia la vinculació d'aquestes empreses vinícoles amb la Denominació d'Origen que en formen part, i s'exposa una comparativa entre les mateixes amb els resultats econòmics obtinguts. Es conclou que Catalunya es troba en una bona situació financera però amb possibilitat de millorar la seva rendibilitat.

Paraules clau: Anàlisi Econòmica Financera, Anàlisi Financera a Curt Termini, Anàlisi Financera a Llarg Termini, Crisi Financera, Denominació d'Origen, Catalunya

Resúmen

El trabajo presenta el análisis económico financiero de las grandes empresas vinícolas de Cataluña. El estudio posiciona el sector vinícola catalán en la coyuntura actual y presenta los principales indicadores económicos y financieros para diagnosticar la salud de las empresas vinícolas catalanas en el periodo 2013-2015. Para contextualizar el sector catalán, se incorporan los datos económicos de La Rioja i España i se estudian mediante un análisis del balance de situación, un análisis a corto y largo plazo, y un análisis económico de resultados. Se complementa el estudio con análisis previos del período 2008-2012 de otros autores para actualizar la investigación y dar una visión más amplia cronológicamente. De manera complementaria, se estudia la vinculación de estas empresas vinícolas con la Denominación de Origen que forman parte, y expone una comparativa entre las mismas con los resultados económicos obtenidos. Se concluye que Cataluña tiene una buena situación financiera pero con posibilidad de mejorar la rentabilidad.

Palabras clave: Análisis Económico Financiera, Análisis Financiero a Corto Plazo, Análisis Financiero a Largo Plazo, Crisis Financiera, Denominación de Origen, Cataluña

Abstract

The paper expose the financial economic analysis of the largest winemaking companies in Catalonia. The study explains the Catalan wine sector in the current situation and analyzes the main economic and financial indicators to diagnose the health of Catalan wine companies in the period 2013-2015. To contextualize the Catalan sector, the economic data of La Rioja and Spain are incorporated and are studied through an analysis of the balance sheet, a short and long term analysis and an economic analysis of results. The study is complemented with previous analyzes of the period 2008-2012 of other authors in order to update the research and give a more chronological view. In addition, we study the linkage of these wine companies with the Designation of Origin that they are part of, and exposes a comparison between them through the previously obtained results. It is concluded that Catalonia has a good financial situation but with the possibility of improving profitability.

Keywords: Financial Economic Analysis, Short Term Financial Analysis, Long Term Financial Analysis, Financial crisis, Designation of Origin, Catalonia

1 DELIMITACIÓ I JUSTIFICACIÓ DEL TEMA

Espanya és un dels grans productors mundials de vi: té la superfície més gran del món dedicada al cultiu del vi. És el primer exportador mundial en termes de volum -on Catalunya és la comunitat autònoma més exportadora del territori nacional- i es posiciona com el tercer productor mundial de vi (OIV, 2016). La seva importància en termes de volum econòmic, així com l'ocupació que genera el sector, i la imatge del país que es crea a nivell internacional, el sector vinícola és d'extraordinària rellevància a la nació. Aspectes com la influència de la crisi econòmica generalitzada, els canvis de nivell de consum de vi, l'entrada de nous productors al mercat, i una competència a nivell global, fan necessari l'estudi i caracterització del sector vinícola, especialment des de la vessant econòmica i financera.

La revista especialitzada *Vinetur* (Vinetur, 2015) va publicar un rànking de les principals empreses del sector vinícola espanyol amb la major facturació del territori nacional. Les dades van ser extretes del *Boletín Oficial del Registro Mercantil* (BORME) a l'any 2015. A continuació s'enumeren les cinc primeres empreses juntament amb la facturació del mateix any:

1. Grupo J. García Carrión, de Jumilla (Múrcia) amb 744.968.239 milions €.
2. Felix Solís Avantis, de Valdepeñas (Ciudad Real) amb 210.592.954 milions €.
3. Grup Freixenet, de Sant Sadurní d'Anoia (Barcelona) amb 200.782.207 milions €.
4. Bodegas y Viñedos Codorníu-Raventós, de Esplugues de Llobregat (Barcelona) amb 172.799.926 milions €.
5. Miguel Torres, de Vilafranca del Penedès (Barcelona) amb 170.371.000 milions €.

La dada interessant d'aquest rànking és que tres d'aquestes empreses són catalanes, concretament de la província de Barcelona: Freixenet, Codorníu i Miguel Torres, i fa palès la rellevància que té Catalunya en la producció i comercialització de vi, així com la transcendència de la seva facturació.

L'objectiu del treball és determinar la salut econòmica i financera de les grans empreses que elaboren vi a Catalunya en el període 2013- 2015, a través dels seus estats financers. En aplicar les limitacions metodològiques establertes al treball, s'efectua una anàlisi sobre les empreses en qüestió. Es tracta d'empreses majoritàriament grans -on les tres empreses mencionades es troben en l'anàlisi-, que pel seu volum són un referent en el sector català, de manera que la diagnosi, tot i que no representa les petites empreses amb volums de facturació inferiors, l'estudi constitueix una important informació de la situació econòmica actual.

Aquesta investigació té la finalitat de valorar la projecció d'aquest sector en els últims anys a Catalunya. Proporciona una visió de la situació econòmica financera d'aquestes empreses i del sector vinícola català amb l'objectiu que sigui útil per a prendre les oportunes decisions econòmiques de totes aquelles empreses, organismes, o qualsevol element i organització que tinguin interès en el sector. D'aquesta manera, pugui donar suport a la presa de decisions i orienti cap als reptes de futur.

Es tracta d'un Treball Final de Grau molt lligat amb el Grau d'Administració d'Empreses i Gestió de la Innovació, donat que es troben sis assignatures de tipologia obligatòria relacionades directament amb la temàtica de la investigació. Aquestes són: *Tècniques quantitatives per a la gestió financera*, *Administració d'empreses*, *Introducció a la comptabilitat*, *Comptabilitat financera*, *Inversió i finançament a curt termini* i *Direcció Financera*. D'aquesta manera, el present treball engloba una part essencial de la carrera.

L'objectiu personal que ha portat a l'autora a realitzar aquesta investigació es concentra en l'anàlisi econòmic i financer. L'interès rau en estudiar l'impacte que ha tingut la crisi econòmica, i fou suggeriment del tutor encaminar l'anàlisi al sector vinícola català. Com a consideració personal de l'autora, és molt important saber analitzar amb indicadors i dades financeres la salut d'un sector, i suposa un exercici interessant portar-ho a terme en el Treball de Final de Grau. El que l'economia catalana es trobés immersa en una situació de crisi sense precedents, fa d'especial importància realitzar aquest estudi.

Per acabar, un altre motiu que ha motivat a la realització d'aquesta investigació, ha sigut el paper que desenvolupa el vi en l'alimentació mediterrània. Amb un interès viu sobre la cultura gastronòmica i alimentària, l'autora considera de molta transcendència la manera de menjar al llarg de les diferents èpoques i els productes que s'han anat consumint. Els aliments han anat canviant i enriquint gràcies al contacte amb altres cultures d'arreu del món, però hi ha tres aliments que des de l'època dels romans, han estat sempre presents en els àpats mediterrànics, aquests són el blat, l'oli d'oliva i el vi.

2 REVISIÓ DE LA LITERATURA CIENTÍFICA EN RELACIÓ AL SECTOR VINÍCOLA CATALÀ

Considerant la importància estratègica del sector prèviament mencionat i la motivació personal que genera aquest treball, la literatura científica és també una clara mostra d'aquest fet. La revisió bibliogràfica que s'ha portat a terme, permet verificar que hi ha escasses investigacions que tracten l'anàlisi econòmica i financera del sector vinícola a Catalunya, però sí a nivell espanyol i internacional s'han publicat diverses obres que treballen els conceptes relacionats en aquest estudi i que conformen els principals eixos temàtics d'aquesta revisió científica, com és la rendibilitat empresarial, la influència de la crisi financera internacional iniciada el 2008, així com la importància de les Denominacions d'Origen en el sector vinícola:

L'obra d'Arimany, Farreras i Rabaseda (2012) exposa una anàlisi econòmica i financera del sector vinícola català durant el període 2008 fins 2012. L'estudi, assenyala que les empreses vinícoles en el període determinat, tenen una saludable situació economico-financera, i un petit nombre d'empreses reuneixen gran volum de vendes en el territori. Exposa que, no obstant les vendes han augmentat, s'experimenta una reducció dels beneficis nets a causa de l'increment de les despeses d'explotació, i conclou que és degut a una mala gestió d'aquestes per part de les empreses.

Jórdar (2016), considera que el mercat espanyol de vi es troba en alça malgrat la conjuntura de la crisi economico-financera, que porta gairebé una dècada des que esclatà en 2008. Justifica la seva posició explicant que Espanya en els últims anys s'ha convertit en líder mundial d'exportació de vi -on Catalunya és la comunitat autònoma més exportadora del territori nacional-, situant-se per sobre dels principals competidors, que són Itàlia i França. Aquest fet comporta per extensió que la producció de vi va en augment, i que el sector és madur, estable i actualment en creixement.

Un altre estudi que fa referència a la clara disposició a exportar que té Catalunya, és el treball d'Arimany, Farreras i Rabaseda, (2016). Realitza una comparativa entre les empreses vinícoles de Catalunya i La Rioja on es destaca el paper de les empreses catalanes que exporten el doble que les empreses riojanes. Malgrat això, fou La Rioja qui començà a exportar primer, a més que al tenir una sola Denominació d'Origen simplificava el coneixement a nivell internacional, envers les dotze DO que té Catalunya, i una experiència exportadora més recent que suposava un major esforç en la internacionalització. Malgrat això, Catalunya exporta el doble que La Rioja.

L'obra d'Acedo, Ayala i Rodríguez (2007) estudia l'eficiència econòmica i la rendibilitat de les empreses vinícoles de La Rioja, durant els anys 1999 i 2003. L'obra posa de manifest que l'entorn macroeconòmic és un factor molt rellevant que determina l'endeutament, ja sigui a curt o llarg termini. Pel que fa al territori de pertinença, asseguren que influeix tant en l'estructura financera com en els beneficis bruts obtinguts. Finalment, pel que fa al tamany empresarial és també un factor determinant per la seva influència sobre el volum d'endeutament, el seu cost i les rendibilitats econòmiques obtingudes. Aquest últim argument sobre el tamany empresarial, és també compartit per Vithessonhi i Tongurai (2015) que el consideren com un element clau per a la supervivència en temps de crisi econòmica.

Al mateix temps, l'estudi de Sellers i Más (2013) recolza les conclusions de les obres d'Acedo *et al.* (2007) i Vithessonhi i Tongurai (2015) prèviament mencionades, però amb el matis de la pertinença a les Denominacions d'Origen o marques col·lectives: considera que no hi ha diferències significatives entre les empreses que formen part d'una Denominació d'Origen i les que no en formen part, però sí que hi ha evidències científiques que expliquen diferències entre elles en quant a la dimensió i l'antiguitat empresarial.

Per altra banda, el sector vinícola mundial es troba immers en una dinàmica de canvis, no obstant Espanya té la primera posició en quant a superfície conreable, la segona posició en quant a volum exportat i la tercera posició en quan a producció, val a dir que el consum intern experimenta un important retrocés, fet que comporta que les exportacions siguin la principal sortida comercial dels vins, identificant com a factors competitius en el mercat internacional els aspectes de l'entorn, la qualitat i el preu (Castillo, 2013).

Pel que fa a l'estructura empresarial del sector vinícola a Espanya, i concretament a Catalunya, es caracteritza per tenir una estructura empresarial fortament dual, ja que coexisteixen en un mateix territori dos grups totalment definits: un petit grup de grans empreses dinàmiques i innovadores, que tenen la capacitat d'afrontar les últimes tendències del mercat, i per contrapartida, existeix també un elevat nombre d'empreses petites que no han portat a terme cap tipus de política d'adaptació, que tenen un important perill de quedar-se enrere en els mercats actuals tant competitius (Melian, 2007).

Revisada la literatura científica que proveeix el present treball, s'arriben a les conclusions que l'entorn i la conjuntura econòmica que envolta l'empresa vinícola en un determinat període de temps, influeixen en la seva estructura econòmica i financera, així com les seves rendibilitats. Val a dir, que amb la globalització i la internacionalització dels mercats, el sector vinícola s'ha tornat molt competitiu, i perquè les empreses puguin sobreviure, han d'adaptar-se al canvi constant que caracteritza els mercats i encara més amb la crisi financera internacional.

3 BREU EXPLICACIÓ DE LA CRISI FINANCERA INTERNACIONAL A ESPANYA

A continuació s'exposa de manera abreujada el primer eix temàtic de la investigació. Es tracta de desenvolupar concissament els trets més rellevants de la crisi financera internacional que ha comportat un episodi econòmic al país sense precedents.

L'economia mundial viu des de 2007 una etapa d'acusada inestabilitat (Banco de España, 2012). La successió de diferents perturbacions, la retroalimentació dels efectes que s'han anat generant entre el sector financer i el sector real, el ràpid deteriorament de la situació fiscal en nombrosos països, les dificultats que molts d'ells estan mostrant per tornar a crear ocupació i, finalment, l'agreujament de la crisi de deute sobirà a la zona de l'euro són factors que, sens dubte, han provocat que el ritme de la sortida de la crisi estigui sent més lent que el previst inicialment i que segueixi envoltat d'una elevada incertesa, especialment a Europa (Banco de España, 2012).

Els primers símptomes de la crisi financera internacional es van començar a observar al 2007, inicialment en el mercat hipotecari americà, amb la tipologia d'hipoteques anomenades *subprime* o d'alt risc. Es va infravalorar de manera generalitzada el risc que tenien aquest tipus d'hipoteques, i el seu efecte es va estendre ràpidament per tot el món, desencadenant la incertesa en tots els països (Cabasés, 2009).

L'economia espanyola es va veure molt afectada per la crisi financera internacional, que va precipitar la correcció dels excessos immobiliaris i l'endeutament del sector privat que prèviament havia sigut motor de creixement. El deteriorament de l'escenari macroeconòmic arreu del món i, de manera singular, de l'ocupació a Espanya va incidir molt negativament sobre les finances públiques i sobre la situació de les entitats financeres (bancs). Espanya va entrar en recessió a mitjans de l'any 2008 per diverses causes: l'enduriment de les condicions de finançament globals -tot i el canvi en l'orientació de la política monetària del BCE a la tardor d'aquest mateix any-, el descens de la riquesa del sector privat -com a conseqüència de l'ajust immobiliari i de les caigudes dels preus dels actius financers-, l'augment de la incertesa, i el descens de les exportacions, que va seguir a la forta contracció del comerç mundial. Espanya va romandre en aquesta situació fins al primer trimestre del 2010, data en què va iniciar una modesta recuperació que durà fins 2011, davant la intensificació de la crisi i la seva generalització a un nombre cada vegada més gran de països (Banco de España, 2012).

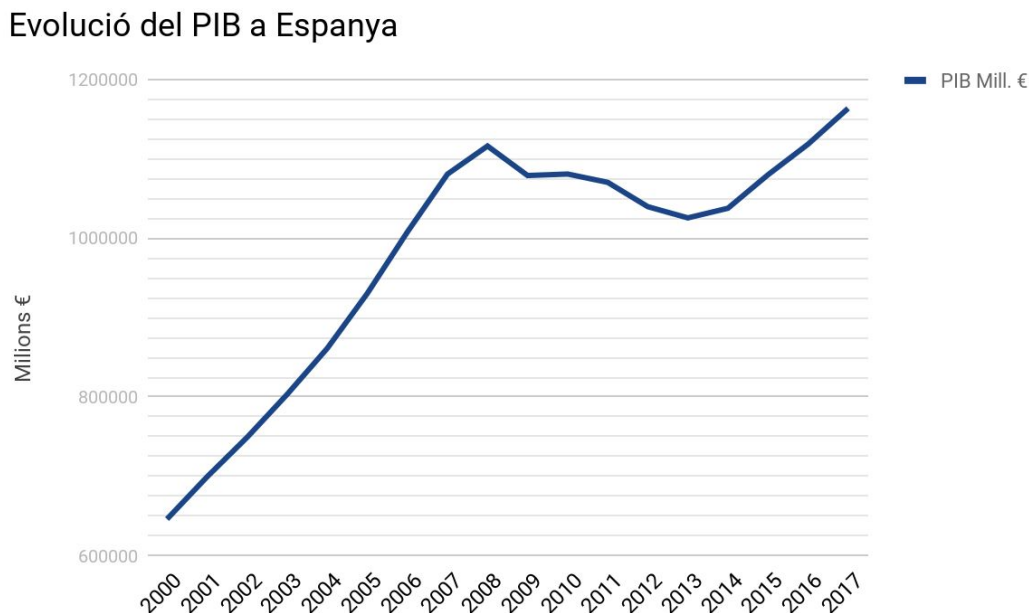
Val a dir, que l'agreujament dels problemes polítics a Grècia l'any 2012, accentuà les tensions en el conjunt de tota la Unió Econòmica Monetària de la Unió Europea (UEM). En aquest context, la recessió de l'economia espanyola es va intensificar durant el mateix any i part del 2013, amb una important vulnerabilitat, derivada dels desequilibris macroeconòmics i financers acumulats durant la fase expansiva -la fase prèvia a la crisi, des l'any 2000 fins 2007- on existia un important deteriorament de les finances públiques i de l'ocupació del país.

Fernando Jiménez Latorre, secretari de *Estado de Economía y Apoyo a la Empresa* l'any 2014, afirmava el 27 de Febrer del mateix any, l'inici de la recuperació de l'activitat econòmica espanyola (MINECO, 2014). La comptabilitat nacional dels últims sis mesos era positiva, en termes de consum privat, inversió en béns d'equip i fins i tot en ocupació. Pel que el *Banco de España* i la seva publicació *Informe sobre la Crisis Financiera y Bancaria en España 2008-2014* (2017) es refereix a l'any 2014 com l'inici del període de 'normalització econòmica i financera', de manera que oficialment es concluïa la crisi aquell mateix any.

Seguidament es mostra l'evolució del Producte Interior Brut (PIB) des de principis de segle fins l'actualitat en el territori espanyol. Aquesta dada és interessant valorar-la, donat que mesura la riquesa d'un país. Es coneix com el valor monetari de la producció de béns i serveis en un determinat període de temps. També es considera vàlida la definició del PIB com el conjunt de

tots els béns i serveis produïts en un territori específic i en un temps determinat (Enciclopèdia Catalana, 2018).

Gràfic1. Evolució del PIB a Espanya (2000-2017)

Font. Elaboració pròpia a partir de les dades obtingudes de World Bank (2018)

L'aturada de l'activitat econòmica del país es mostra en el gràfic durant l'any 2008. Aconsegueix establir-se durant l'any 2009 però la dura recessió provoca una important devallada del PIB fins el 2013. Va causar una profunda crisi de liquiditat en les institucions financeres -nacionals i internacionals-, que es traslladà ràpidament sobre l'economia productiva -empreses- i les famílies, que van veure reduïdes dràsticament les seves rendes i van patir el tall de l'accés al crèdit. Aquests fets, sumats a un model de creixement nacional basat en el sector de la construcció i en un consum intern desmesurat durant l'etapa expansiva prèvia a la crisi, va afectar molt directament als ciutadans espanyols, amb una greu incidència sobre l'atur, la reducció de consum i pèrdua de renda familiar (Cabasés, 2009).

A partir de 2014 es confirma el retorn de l'economia espanyola cap a les taxes de creixement del PIB i ocupació del país. Durant el mateix el PIB va créixer un 1,4%, dada interessant que es contrasta amb la caiguda que patí l'any anterior d'un 1,7% el 2013. Fou el primer any de creixement significatiu de l'activitat des de l'inici de la crisi, on els anys posteriors presenten una taxes de creixement anual del 2,2% (Banco de España, 2017). Actualment, el PIB de l'any 2017 tingué un increment del 3,1% respecte el 2016.

En resum, un cop donades les esmenades conjuntures econòmiques i financeres, és transcendental extrapolar les dades i fer una valoració de l'impacte en el sector vinícola català i la seva posterior recuperació.

4 ASPECTES GENERALS DEL SECTOR VINÍCOLA

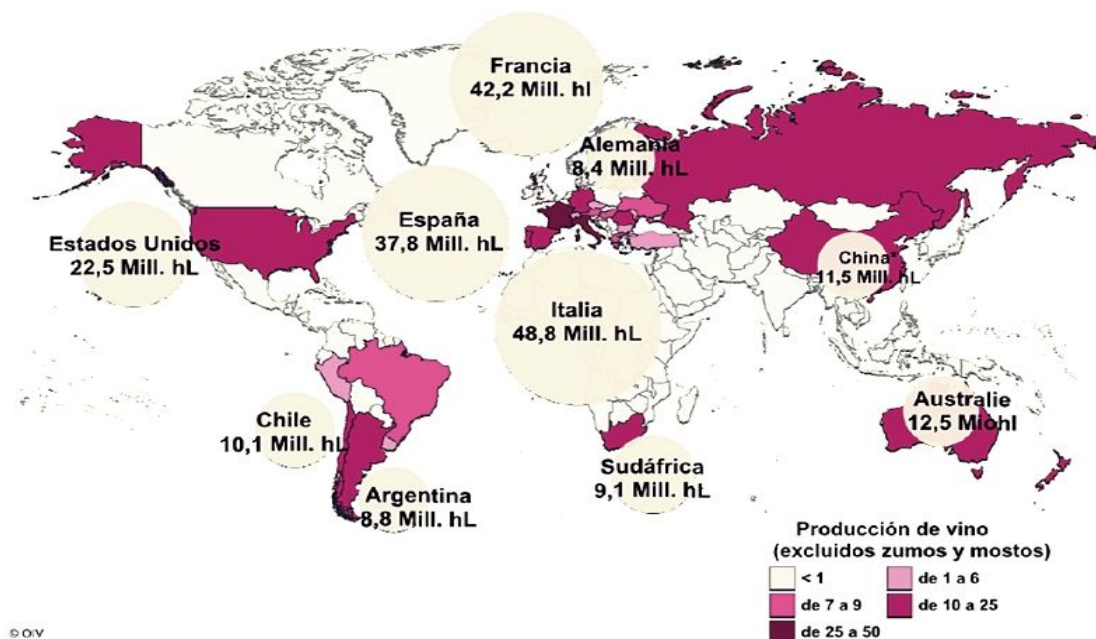
Seguidament es presenten els factors més transversals que conformen el sector vinícola -producció, consum i exportació- i es mostren les seves respectives evolucions per tal de crear una visió general del sector. A més, s'exposa un capítol de l'entrada a Espanya en la Unió Europea donada la importància que tingué pel sector vinícola aquest fet, i finalment es presenta un últim apartat on s'explica el paper que desenvolupen les Denominacions d'Origen a Catalunya.

4.1 Producció

Tenint present que l'anàlisi es comprèn en el període 2013 - 2015, existeixen dades econòmiques més recents sobre el sector vinícola, i amb la finalitat de proporcionar la màxima informació actual al lector, es presenten a continuació les dades de la producció mundial de vi l'any 2016 -excloent suc i mosts-, on s'estima en 259,4 milions d'hectolitres -d'ara en endavant 'hL'. Suposa una disminució d'un 5% respecte l'any anterior 2015. Aquesta disminució de producció, situa l'any 2016 entre les tres produccions més escasses des de principis de segle.

El primera posició com a productor mundial de vi la té Itàlia amb 48,8 milions d' hL, el que suposa una disminució del 2 % de producció respecte 2015; la segona posició la té França amb 41,9 milions d'hL, un 12 % menys con respecte l'any anterior; i Espanya lidera la tercera posició mundial amb 37,8 milions d'hL, un augment de l' 1 % respecte l'any 2015, segons les estimacions de la *Organización Internacional de la Viña y el Vino* (OIV, 2016).

Mapa 1. Producció mundial de vi l'any 2016

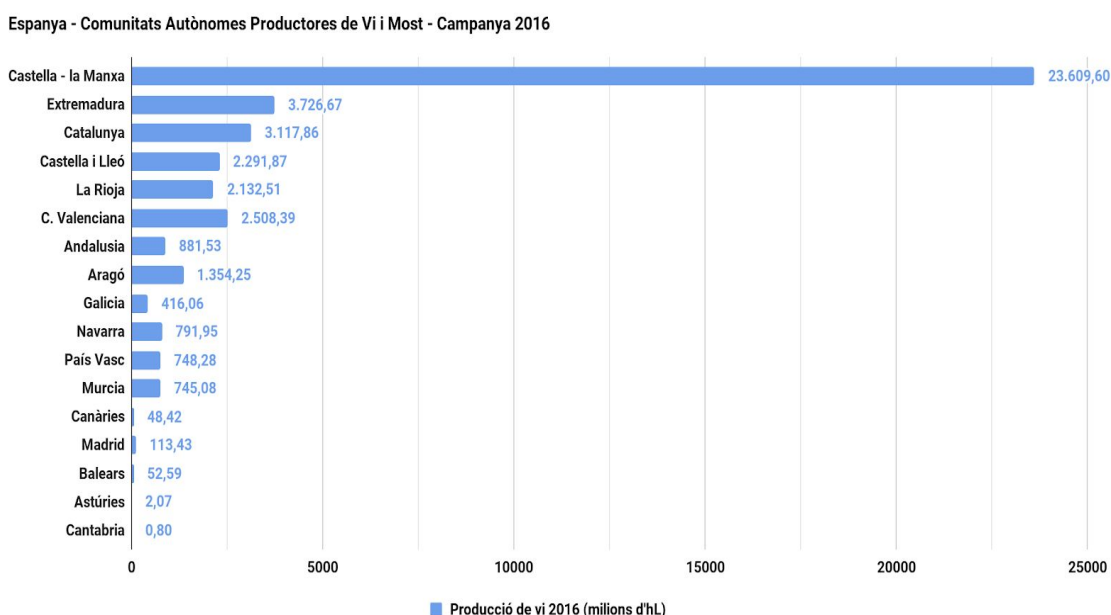
Font. Mapa obtingut de la revista especialitzada Vinetur.

4.1.1 Producció a Espanya per comunitats autònomes: la posició de Catalunya

Les dades més recents que consten en *El Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente* (2016) pel que fa a la producció de vi i most per comunitats autònomes, són de la campanya de l'any 2016, que començà l'1 d'Agost i acabà el 30 de Novembre del mateix any. Es va obtenir una producció total en tot el país de 42,5 milions d'hectolitres, dels quals 38,8 milions d'hL és vi i 3,7 milions d'hL és most.

A continuació es mostra el desglossament de cada comunitat autònoma i la seva contribució en la producció de vi:

Gràfic 2. CCAA de vi i most. Últimes dades disponibles Gener 2017

Font. Elaboració pròpia a través de les dades recollides de MAPAMA 2018.

La comunitat de Castella-la Manxa registra el valor més alt de tot el territori espanyol, que suposa més d'un 55% del total de la producció. Extremadura, és la segona comunitat productora, molt lluny de la primera amb 3,7 milions d'hL, que és un 8,7% de de la producció espanyola, juntament amb Catalunya com a tercera potència productora de vi, amb 3,1MhL, que suposa un 7,3% del total de producció nacional. Aquestes tres comunitats autònomes es fan càrrec de més del 70 % de tota la producció espanyola.

Pel que fa al valor de la producció de vi a Espanya durant el mateix any 2016 ha suposat un valor de més d'un bilió d'euros, exactament 1.011,76 bilions d'euros. La comunitat de Castella-la Manxa segueix essent la primera potència nacional, on el valor de la producció és de 529,1 milions d'euros, el que significa el 52,3% del territori nacional. Catalunya es posiciona en segon lloc amb 81,96 milions d'euros, és a dir un 8,1% del total del valor. Segueixen les posicions les comunitats d' Extremadura amb 73,68 i La Rioja amb 60,76 milions d'euros.

4.2 Consum i exportació

Segons les últimes dades de la *Organización Internacional de la Viña y el Vino (OIV)* pel que fa a comerç i consum mundial del vi el 2015, el consum va moure unes vendes de 28.400 milions d'euros, fet que suposa un augment del 9% en comparació amb l'any 2014.

Cal destacar que la superfície plantada de vinya ha anat patint una contínua disminució al llarg dels anys anteriors, però, la producció de raïm ha anat en augment a causa de l'explotació intensiva i el major rendiment que comporta, juntament amb unes condicions meteorològiques més favorables (OIV, 2016).

Finalment, seguint en termes de consum i valorant les previsions a partir de 2019, Xina es troba cada cop més a prop d'aconseguir el lideratge mundial, donat que des de fa més de quinze anys consecutius presenta nivells de creixement sostinguts majors que a qualsevol altre país, deixant en segon lloc a Estats Units, segons un estudi de perspectives de consum realitzat per *EAE Business School* (2017).

4.2.1 Consum i exportació a Espanya: la posició de Catalunya

Centrant l'anàlisi en l'exportació del país del mateix any 2015, Espanya aconsegueix ser el primer exportador del món, aconseguint així el rècord en exportació i generant uns ingressos de 2.600 milions d'euros, situant-se d'aquesta manera, com el tercer lloc entre els països amb majors ingressos per exportació, darrere de França i Itàlia. Ara bé, aconsegueix posicionar-se com a líder mundial d'exportació gràcies a una estratègia de competitivitat per preus, on l'oferta per litres en termes econòmics és molt inferior al que ofereix la competència. L'esmenat preu en 2015 es mantenia a 1,1€/litre a Espanya, al contrari que els seus competidors directes, que malgrat mostrin una quantitat de litres exportats menor, reben majors ingressos econòmics. És el cas de França amb 4,1€/litre i Itàlia amb 3,6 €/litre (OIV, 2016).

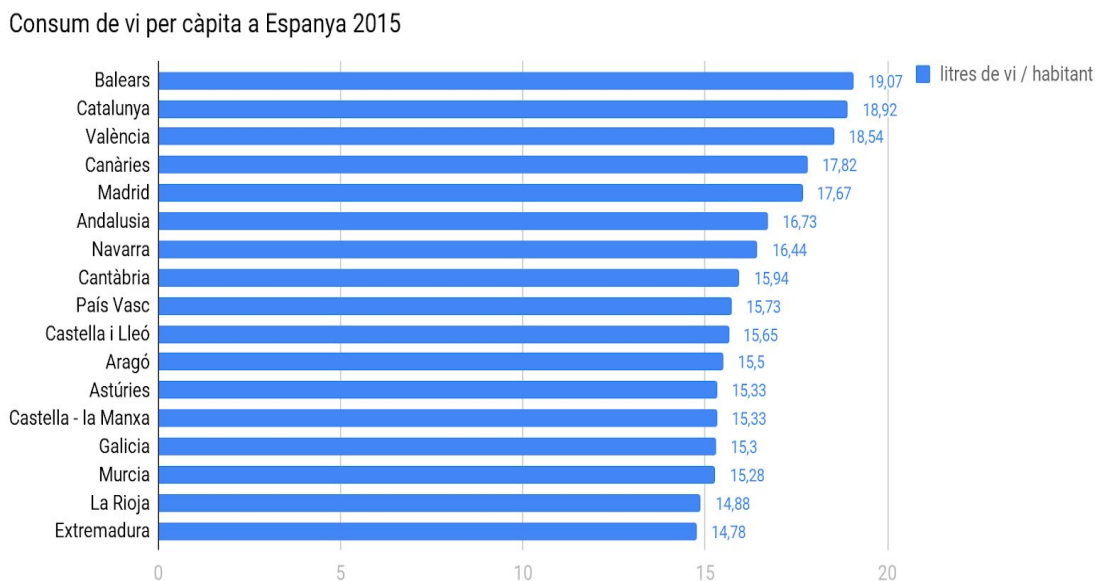
Pel que fa a Catalunya, aquesta comunitat aconsegueix exportar el 75,6% del total de la seva producció, el que la posiciona com a la primera comunitat més exportadora de tot el territori espanyol (OEMV, 2017).

Pel que fa al consum intern d'Espanya, la *Organización Internacional de la Viña y el Vino* (OIV, 2017) posa de manifest que els nivells de consum dels diferents mercats de vi i en concret a Espanya el consum de vi es veu reduït de forma continuada. Regions productores de vi d'arreu del país es veuen afectades per aquest fet, i tenen com a solució buscar mercats nous fora del país, necessitat que els fa exportar.

Espanya queda a la setena posició mundial en l'any 2014 amb 10 milions d'hectolitres, segons últimes dades disponibles al *Observatorio Español del Mercado del Vino* (OEMV, 2014). Si es compara la producció i el cosum intern del país, s'extreu la conclusió que té una important necessitat d'exportar, atès que la demanda interna de vi és substancialment menor a l'oferta existent al territori (OEMV, 2014).

La lectura del següent gràfic revela que el major consum per càpita en el territori nacional és liderat per les Illes Balears, amb un consum de 19,07 litres per habitant, el que vénen a ser 26 ampolles de 750ml. Catalunya presenta uns valors molt similars i per poc no es converteix en primera potència, amb 18,92 litre/habitant i 25 ampolles per persona de 750 ml. Pel que fa a València, el seu consum també és molt similar a la comunitat catalana, convertint-se en la tercera comunitat més consumidora, amb unes 24 ampolles per habitant a l'any.

Gràfic 3. Consum de vi per càpita a Espanya l'any 2015

Font. Elaboració pròpia a través de les dades d'STATISTA.

Com a conclusió de la presentació de les dades exposades, si es valora conjuntament la producció, el consum per càpita i l'exportació, podem constatar que Catalunya és la primera comunitat exportadora del país -on Espanya es posiciona com a líder mundial en exportació, el que fa a la comunitat catalana la més exportadora del món-. Per altra banda, obté la segona posició nacional com a consumidora, i finalment, és la tercera comunitat autònoma que més produeix. Aquestes dades, fan palès la rellevància de la comunitat catalana com a una important potència estratègica i econòmica pel que fa al sector vinícola espanyol i mundial.

4.3 L'entrada a Espanya a la Unió Europea: repercussions en el sector vinícola català

L'entrada d'Espanya com a membre de la Unió Europea (UE) va tenir nombroses repercussions en el sector vitivinícola espanyol i per extensió el català: la UE va establir un pla d'actuació al sector que tenia com a actuacions bàsiques la reducció de la superfície vinícola i l'augment de la producció de vins de qualitat.

La superfície vitícola en 1974 era de 110.400 hectàrees, mentre que el 1996 era de 60.782 hectàrees. La vinya va disminuir principalment en les regions menys aptes per a la pràctica vinícola i es va concentrar en les àrees tradicionals com ara Penedès i Tarragona. La reducció de la superfície vinícola es va realitzar a costa de les vinyes menys rendibles i es va produir una concentració de la superfície que ha permès augmentar la modernització del sector i millorar el rendiment vinícola.

A Catalunya, les repercussions de les actuacions dutes a terme a escala europea van comportar un augment de la valoració dels vins catalans que van entrar al mercat no només europeu sinó també internacional. Això és degut a l'augment del nombre de Denominacions d'Origen, i per tant a l'augment de vi emparats per una DO. Així mateix, la superfície compresa dins de les DO ha augmentat, com també el nombre d'aquestes, que de cinc en 1980 han passat a 12 en l'actualitat, convertint-se en la comunitat autònoma espanyola amb més superfície vinícola compresa per Denominació d'Origen.

Actualment, Catalunya es troba regulada per dos nivells legislatius, corresponents a dues escales administratives. D'una banda, la legislació europea, a partir del Reglament CE 1493/1999, d'ordenança general. D'altra banda, la legislació més propera, formulada per la Generalitat de Catalunya a partir de la Llei 15/2002. Aquest interès de les administracions públiques per legislar el sector vitivinícola ve donat pel fet que el vi és un producte d'exportació amb un gran valor econòmic i social (Ribas, 2013). El govern protegeix el sector perquè aquest al seu torn protegeix el paisatge, evita la desertificació demogràfica i proporciona una millor qualitat de vida als viticultors. Per exemple, el turisme de vi o enoturisme necessita un paisatge perseverat i bonic, per identificar-lo amb el vi, i el vi amb el paisatge (Ribas, 2013).

Finalment, un dels aspectes positius del sector vitivinícola català és que la major part de les superfícies està inscrita en les DO que existeixen actualment. La importància d'aquest fet és que permet la venda a mercat nacional i internacional amb un valor afegit al producte.

4.4 Les Denominacions d' Origen de vi a Catalunya

Les Denominacions d'Origen, també anomenades DO, depenen de l'*Institut Català de la Vinya i el Vi* (INCAVI), organisme autònom adscrit al *Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya*. Aquest organisme té diverses finalitats, entre les quals es troben la de tutelar i controlar el sistema de protecció de vins de qualitat, experimentar en viticultura, oferir formació especialitzada, realitzar informes de resultats i experimentacions, promocionar els vins de qualitat, i divulgar la cultura del vi. Des de la seva creació, ha incrementat la superfície de vinya inclosa en Denominació d'Origen fins a un 43%, dit d'una altra manera, arribant a les 70.000 hectàrees destinades a la vinya. Comporta doncs, que aproximadament 16.000 viticultors catalans optaren per formar part d'una Denominació d'Origen (INCAVI, 2018).

Les Denominacions d'Origen de vi són indicadors geogràfics protegits que tenen la finalitat d'auxiliar els cellers que en formen part per tal de posseir un avantatge competitiu, fet que comporta un patrocini i facilita les accions comercials de les empreses adscrites. És a dir, s'han originat com a estratègia de marca col·lectiva de qualitat en el marc del de la competència comercial, a escala espanyola i internacional (Sellers i Mars,2013).

Al principi, la Denominació d'Origen feia referència a la designació d'un producte que havia tingut un prestigi en el mercat internacional amb el seu lloc d'origen. Actualment, la Denominació d'Origen ha ampliat la seva definició i no només garanteix l'origen geogràfic d'un producte -en aquest cas el vi- sinó també la seva qualitat. El vi que és produït en una Denominació d'Origen està elaborat a partir d'unes determinades varietats vitícoles i d'unes pràctiques enològiques establertes d'una manera legal i pautades. La creació de les Denominacions d'Origen permeten als agricultors i productors de vi tenir uns avantatges sobre la resta d'agricultors i productors, i dona una seguretat al consumidor d'obtenir un producte de qualitat.

L'existència de nombroses Denominacions d'Origen es deu a la presència de diferències físiques i humanes en cadascuna d'elles, diferències singulars i específiques: el vi que es produeix en un lloc no pot ser elaborat igual en un altre lloc. Aquestes distincions vénen donades per les variables següents:

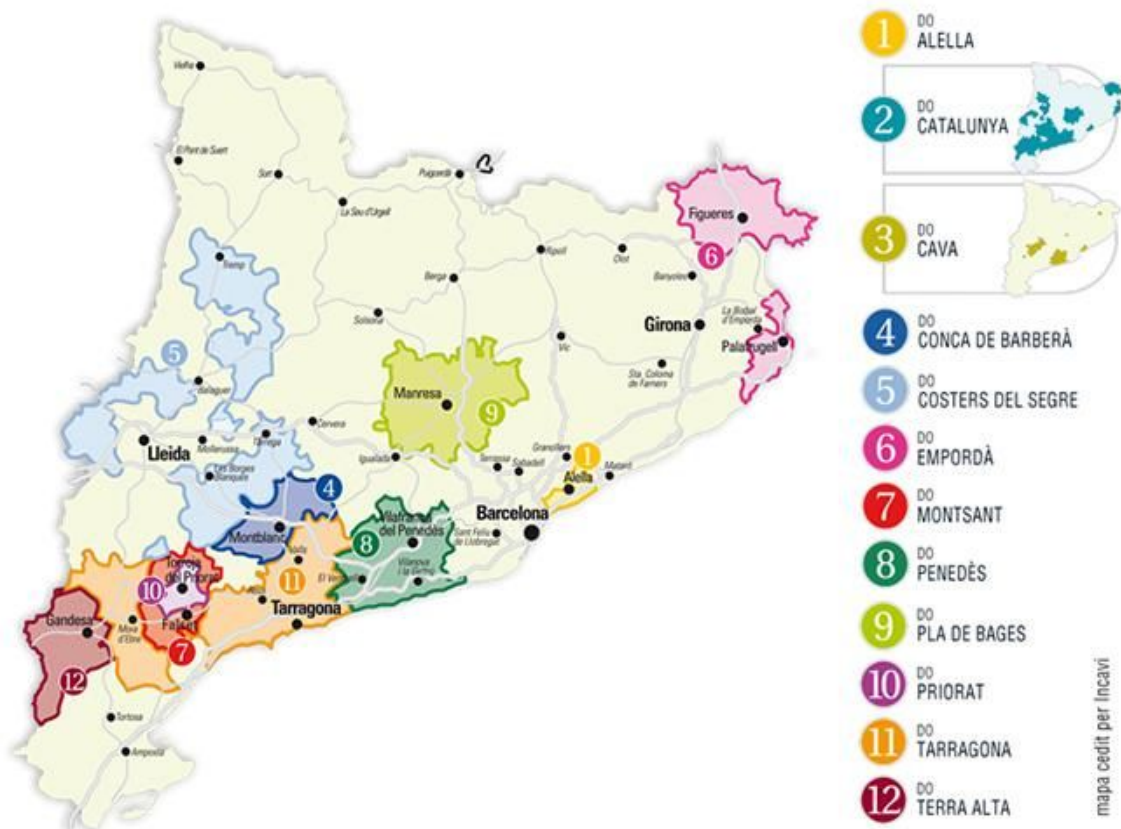
- el tipus de sòl
- el clima
- el relleu
- la varietat de la vinya
- el sistema de vinificació
- les decisions dels viticultors i dels enòlegs per a l'elaboració del vi

A més, cadascuna té la seva pròpia història amb particularitats significatives. Per tot això, la Denominació d'Origen imprimeix un segell en el producte, arrelat a un sentiment de propietat i identitat convertint cadascuna d'elles en independent, única i singular.

A dia d'avui a Catalunya, hi ha dotze Denominacions d'Origen amb un tamany de superfície cultivable molt divers. Es troben localitzades al mapa següent:

Mapa 2. Mapa de Catalunya amb les 12 Denominacions d'Origen delimitades.

Font. Institut Català de la Vinya i el Vi (INCAVI).

Com a conclusió d'aquest capítol, i donada la importància que tenen les Denominacions d'Origen, és interessant qüestionar-se la rendibilitat que tenen cada una d'elles i quines són les que obtenen majors beneficis envers la superfície cultivable la qual disposen.

5 OBJECTIUS I PREGUNTES CLAU DE LA INVESTIGACIÓ

El present treball té l'objectiu de conèixer la situació econòmica i financera del sector vinícola català a través d'un recull de les grans empreses que elaboren vi a Catalunya extret de la base de dades *Sistema de Anàlisis de Balances Ibèricos* (SABI). Amb l'objecte de poder fer una completa avaluació del sector, es tenen en compte especialment els efectes que ha tingut la crisi econòmica actual, i per altra banda, el paper que desenvolupen les Denominacions d'Origen a Catalunya.

En concret, els objectius es defineixen per:

- Continuar la investigació que es va portar a terme per Núria Arimany, Maria Àngels Farrers i Joaquim Rabaseda en l'obra *Anàlisi econòmica financera del sector vinícola català* l'any 2014, on situa durant el període 2008-2012 la indústria vinícola dintre del sector agroalimentari català i espanyol, on es porta a terme la mateixa metodologia i ús dels indicadors econòmics i financers que es treballa en l'actual investigació.
- Realitzar una anàlisi econòmica financera des del període 2013 fins el 2015 fent ús dels principals indicadors econòmics i financers mitjançant una anàlisi del balanç de situació, una anàlisi a curt i llarg termini, i una anàlisi de resultats. Per tal de contextualitzar el sector català, s'estudien les dades econòmiques realitzant una comparativa entre La Rioja i Espanya. S'escull la comunitat de La Rioja donat que els autors de l'anterior investigació van realitzar una comparativa entre les mateixes i es pretén seguir amb el mateix fil conductor de recerca. Val a dir, que La Rioja és una comunitat pionera en el món vinícola, a escala espanyola i mundial.
- Avaluar l'evolució que han experimentat les grans empreses durant el transcurs de la crisi financera que començà a gestar-se a partir de 2008, per tal de poder constatar si el sector vinícola català ha quedat afectat per la crisi.
- Estudiar la vinculació d'aquestes empreses vinícoles amb la Denominació d'Origen que en formen part, de manera que s'exposi una comparativa entre les mateixes amb els resultats obtinguts de l'anàlisi econòmica financera.

Ara bé, dels objectius del treball s'extreuen tres hipòtesis que es pretenen contrastar en la investigació. A continuació s'enumeren:

- Hipòtesi 1: La situació patrimonial del sector vinícola català es manté constant en el període analitzat en aquesta investigació (2013-2015) respecte amb el període anterior (2008-2012).
- Hipòtesi 2: El creixement del PIB a partir de 2014 en la recuperació general de la crisi financera espanyola també es trasllada a la recuperació del sector vinícola català.
- Hipòtesi 3: Les Denominacions d'Origen amb major rendibilitat financera són les que presenten una millor situació patrimonial.

6 METODOLOGIA DE TREBALL

En aquest capítol es presenta la metodologia de la investigació que es vol realitzar, així com altres aspectes rellevants d'estudi, com ara les limitacions metodològiques establertes al treball per fer el recull d'empreses que seran objecte d'estudi, i l'establiment de les fonts d'informació.

En primer lloc, s'ha portat a terme una revisió bibliogràfica a través de les bases de dades de Google Scholar, fent ús de paraules clau com '*crisi financera internacional*', '*crisi econòmica*', '*impacte crisi econòmica en el sector vinícola*', '*anàlisi econòmica sector vinícola català*', '*anàlisi sector vinícola internacional*', '*denominacions d'origen vi*', '*impacte crisi econòmica espanya*' entre d'altres. La selecció dels articles obtinguts en aquestes cerques, tenen com a objectiu conèixer els treballs que s'han estudiat prèviament i poder contextualitzar la present investigació. Per altra banda, s'ha cercat informació en fonts primàries així com fonts oficials de l'Estat Espanyol i de la Generalitat de Catalunya, com ara el *Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente* (MAPAMA), el *Ministerio de Economía, Industria y Competitividad* (MINECO), el *Institut Català de la Vinya i el Vi* (INCAVI), el *Banco de España*, així com el *Banco Mundial*, i també altres organitzacions oficials com ara la *Organización Internacional de la Viña y el Vino* (OIV), el *Observatorio Español del Mercado del Vino* (OEMV), que també constitueixen mètodes fiables de cerca d'informació fidedigna.

En segon lloc, obeïnt a la finalitat de realitzar una anàlisi econòmica i financera del sector vinícola català durant el període 2013-2015, s'ha portat a terme un recull de dades empresarials mitjançant la base de dades de *Sistema de Análisis de Balances Ibéricos* (SABI), del qual s'han obtingut els comptes de Pèrdues i Guanys (PiG), Balanços Comptables Anuals, i els ràtios financers pertinents de les empreses que formen part del sector vinícola català. Aquest recull s'ha realitzat tenint en compte els següents criteris:

- Estat de l'empresa a Espanya: Activa
- CNAE 2009: codi 1102 - Elaboració de vi
- Forma jurídica a Espanya: Societat Anònima i Societat Limitada
- Regió del país: Catalunya
- Total de l'Actius mínims: 2.850.000 euros
- Ingressos d'Explotació mínims: 5.700.000 euros

D'aquesta manera, fent ús dels indicadors financers i l'anàlisi econòmica, s'estudiarà l'evolució de les empreses del sector durant els anys 2013 i 2015, i es complementarà la investigació que es va realitzar anteriorment durant el període 2008-2012. D'aquesta manera, es podrà analitzar la situació econòmica i financera a través d'una visió més àmplia cronològicament.

Els elements dels quals es fa ús en la investigació s'enumeren a continuació:

- Balanç de Situació
- Fons de Maniobra
- Rotació d'Actiu
- Rendibilitat Econòmica ROA
- Ràtio d'Endeutament
- Rendibilitat Financera ROE
- Ràtio de Qualitat del Deute
- Ràtio de Solvència a Curt Termini

Amb la finalitat d'estudiar el sector de la manera més acurada possible, la investigació presenta diverses vertents; es comença amb una *anàlisi del balanç de situació*, una *anàlisi de la situació financera a curt termini* fent ús del Fons de Maniobra, del Ràtio de Solvència a Curt Termini. Seguidament, es realitza l'*anàlisi de la situació financera a llarg termini*, a través dels indicadors de Rotació d'Actiu, d'Endeutament, i Qualitat del Deute. Per acabar, es conclou amb l'*anàlisi*

econòmica de resultats, estudiant les evolucions de la Rendibilitat Econòmica ROA i Rendibilitat Financera ROE.

Aquestes anàlisis prèviament mencionades, es trobaran complementades per les dades econòmiques de la comunitat de La Rioja, i també les de tot el conjunt d'Espanya, amb la finalitat que les conclusions extretes puguin ser representatives i contrastades amb la resta del territori espanyol.

Pel que fa a l'estudi del Producte Interior Brut (PIB) juntament amb el sector vinícola català, s'estudiaran les evolucions del PIB i es compararà amb els ingressos d'explotació que es trobin presents en el recull de dades agregades de Sabi, i s'avaluarà si existeix relació amb la recuperació d'Espanya.

Finalment, pel que fa a la confecció de la comparativa entre les Denominacions d'Origen que es troben presents en les empreses del recull de dades de Sabi, es portarà a terme a través de l'anàlisi de les ràtios financeres següents:

- Ràtio de solvència
- Ràtio d'Endeutament
- Qualitat del Deute
- Rendibilitat Financera ROE
- Rendibilitat de la Superfície de la Vinya Cultivable

7 TREBALL DE CAMP

El balanç de situació i les ràtios que es presenten en el treball de camp són els elements clau per analitzar els estats financers i econòmics. Amb la finalitat de facilitar la lectura i comprensió de l'estudi, a continuació es realitza un breu resum d'aquests elements, literatura de la qual ha sigut extreta dels autors Eduardo Martínez¹ (2013) i Oriol Amat² (2002):

El balanç de situació és un estat comptable que reflexa la situació patrimonial de l'empresa, però en el cas actual de la investigació, es conforma un balanç que engloba les dades econòmiques agregades de l'any 2015, de 27 empreses extretes de SABI . La composició del balanç de situació es troba format pels béns, els drets -drets de cobrament-, els deures -deures de pagament-, i el capital que té l'empresa en un moment específic. Els béns i drets integren el total de l'actiu, i els deures i el capital, integren el total del passiu.

Els actius són les inversions de l'empresa, és a dir, l'ús que l'empresa li ha donat als seus fons monetaris. El passiu i el capital representen el finançament de l'empresa, d'on prové el diner i són la font dels fons monetaris.

Es distingeixen cinc masses patrimonials al balanç de situació:

- L'actiu corrent, són els actius que s'originen en les operacions ordinàries de l'empresa. Són els actius més líquids, ja que es poden transformar en diner més fàcilment. Són inversions que s'han de finançar, i són de caràcter permanent, és a dir, una vegada cobrat un client, es té pendent el cobrament d'un altre. Aquesta massa patrimonial varia enormement en funció de la política comercial o de la fabricació de l'empresa.

- L'actiu no corrent, anomenat també actiu fix. Són els actius a llarg termini, amb menor liquiditat i sense amortització acumulada. Cada empresa precisa d'un mínim d'inversió en edificis, mobiliari, maquinària, entre altres actius. Aquests actius no solen canviar molt d'un any a un altre, de manera que no tenen la variabilitat de l'actiu corrent.

- Els patrimoni net són els recursos propis de l'empresa. És el capital invertit pels accionistes més els beneficis retinguts dels anys anteriors.

- El passiu no corrent és el finançament negociat amb entitats financeres on el plaç de venciment és a llarg termini, és a dir, superior a un any. Sol adoptar formes d'hipoteca o préstecs on s'abonen interessos pel mateix.

- El passiu corrent fa referència habitualment a un finançament a curt termini negociat amb els bancs on es paguen interessos pel mateix. Sol ser una línia de crèdit o qualsevol altra forma de deute a curt termini amb mercats de capitals o entitats financeres.

---

¹ *Finanzas para directivos*. Ed. Mc Graw Hill Education, 2013. Eduardo Martínez Abascal

² *Análisis de Estados Financieros: Fundamentos y Aplicaciones*. Ed. Gestión 2000, 2002. Oriol Amat Salas

Seguidament es presenta el detall de la formulació de les ràtios que s'estudien en el projecte, així com una breu explicació del seu ús:

Taula 1. Formulació de les ràtios emprades en el desenvolupament de l'anàlisi.

	Fórmula	Valor òptim (idea orientativa i general)
Fons de Maniobra	Actiu Corrent - Passiu Corrent	FM > 0
Solvència a Curt Termini	Actiu Corrent / Passiu Corrent	1,5 - 2
Endeutament	Total Deutes / PN i Passiu	0,4 - 0,6
Qualitat del Deute	Deutes a CT / Total Deutes	El més reduït possible
Rotació de l'Actiu	Ingressos Explot./ Total Actiu	El més elevat possible
ROE	Resultat Net / PN	ROE > 0
ROA	BAIT / Total Actiu	ROA > 0

Font: Elaboració pròpia a través de *Análisis de estados financieros: fundamentos y aplicaciones*. Autor: Oriol Amat.

- El fons de maniobra és la diferència entre l'actiu corrent i els deutes a curt termini, i s'utilitza juntament amb la ràtio de solvència a curt termini per avaluar la liquiditat que té l'empresa. Amb els fons a llarg termini (patrimoni net i passiu no corrent) es finança l'actiu fix, i els fons que sobren estan disponibles per finançar les operacions corrents. Aquests fons restants es coneixen amb el nom de fons de maniobra, i el seu resultat és vulnerable només amb canvis de decisions estratègiques, de manera que els canvis són normalment petits d'un any a un altre.

- La rotació d'actius permet estudiar el rendiment que s'obté dels actius. En la mesura que el valor d'aquest ràtio sigui major, significa que es generen més vendes amb l'actiu fix, de manera que es treu més rendiment dels actius no corrents de l'empresa.

- S'ha de tenir en compte que la ràtio de la qualitat del deute ha de ser analitzat des del punt de vista que moltes empreses, per la seva petita dimensió o bé pel tipus d'activitat que realitzen, tenen dificultats per accedir a un finançament a llarg termini o als mercats borsatils, però no comporta que tinguin mala salut financera. Aquest fet explica que moltes empreses tinguin un finançament eminentment a curt termini. Dit això, quant menor sigui el valor d'aquesta ràtio, de millor qualitat serà el deute que disposa l'empresa.

- La ràtio d'endeutament és un indicador del pes del finançament exigible a llarg termini sobre el total dels recursos que disposa l'empresa. S'utilitza per diagnosticar la qualitat i quantitat del deute, així com per comprobar fins a quin punt s'obté benefici suficient per suportar la càrrega financera de l'endeutament. En el cas de trobar-se per sobre dels valors òptims, indica que el volum de deute és excessiu i que l'empresa està perdent autonomia financera, el que és el mateix, descapitalitzant-se, treballant amb una estructura financera més arriscada. En el cas de trobar-se per sota de l'interval recomanat, indica que té recursos propis ociosos, i que és més rentable tenir una proporció de deute per millorar rendiments econòmics.

- La ràtio de solvència, ens permet diagnosticar la solvència que té l'empresa a curt termini, és a dir, la seva capacitat per fer front als pagaments que tenen un venciment pròxim. En la mesura que s'allunya del valor mínim òptim, indica que l'empresa té una major probabilitat de caure en suspensió de pagaments. La morositat dels clients o les dificultats en vendre totes les existències són factors pels quals s'aconsella que l'actiu corrent sigui més gran que els deutes a curt termini.

- La rendibilitat financera o ROE (*Return on Equity*) indica la rendibilitat dels recursos propis. Aquesta ràtio ens proporciona una idea de la rendibilitat que dona l'empresa als seus accionistes i hauria de ser similar al sector de l'empresa. Perquè l'activitat de l'empresa sigui bona, aquesta ràtio ha de ser positiva i el més elevat possible.

- La rendibilitat econòmica o ROA (*Return on Assets*) indica la rendibilitat dels actius totals que posseeix l'empresa, ja siguin els actius corrents o els actius no corrents. Analitza la rendibilitat que produeixen els actius si es financien exclusivament amb capital i sense deute. De la mateixa manera que el ROE, es tracta d'un indicador que ha de tenir un resultat positiu i el més elevat possible perquè expliqui una situació favorable per a l'empresa.

Tal i com ha sigut mencionat anteriorment, s'opta per representar l'anàlisi del sector vinícola català el més contrastat possible, i es complementen les dades catalanes amb les d'una comunitat autònoma pionera en el sector, com és el cas de La Rioja, juntament amb les dades de tot el territori nacional per a poder contrastar-les i saber quina posició ocupa Catalunya envers Espanya.

Les dades que es presenten d'Espanya són els valors dels quals es desprèn la referència del sector i es tracta de comparar Catalunya amb aquestes dades, per tal de contextualitzar la comunitat catalana en tot el país. Les dades La Rioja serveixen de comparativa entre dues comunitats autònomes pioneres en el món vinícola.

Per a realitzar aquesta comparativa, s'ha portat a terme el mateix criteri de selecció de dades de Sabi, com es va realitzar amb Catalunya. D'aquesta manera, la tipologia d'empresa és la mateixa, criteris econòmics també i els mateixos anys d'estudi, simplement canviant la localització territorial de les dades agrupades.

Pel que fa a la prèvia investigació³ sobre el sector durant els anys 2008 i 2012, es poden corroborar les conclusions dels autors sobre la bona situació financera a curt termini, la forta capitalització de les empreses i amb bona autonomia financera, malgrat una baixa qualitat del deute. Finalment, es recomana la citada recerca que es renegociés part del deute a curt termini per tal de traslladar-lo a llarg termini i poder millorar la qualitat del finançament.

Seguidament, en els pròxims apartats s'exposen les anàlisis elaborades fruit de les dades agregades que s'han després de Sabi durant els anys 2013 i 2015.

---

³ Publicació a OmniaScience, pels autors Núria Arimany, M. Angels Farreras, Joaquim Rabasseda, Anàlisi econòmica financera del sector vinícola català, 2014.

7.1 Anàlisi i interpretació de la situació econòmica i financera de les empreses vinícoles catalanes

7.1.1 Balanç de situació l'any 2015 de Catalunya, La Rioja i Espanya

A continuació es mostren els balanços per masses patrimonials en percentatges, també conegut com anàlisi vertical. La idea és exposar de forma clara la situació del sector i obtenir les primeres conclusions a través d'una visió global del sector, que es compara amb La Rioja i Espanya.

Taula 2. Balanç de situació en percentatges durant l'any 2015 de Catalunya, La Rioja i Espanya

CATALUNYA		LA RIOJA	
ANC 49,54%	PN 49,37%	ANC 41,81%	PN 66,65%
AC 50,46 %	PNC 15,70%	AC 58,19 %	PNC 9,28%
	PC 34,92%		PC 24,06%

ESPANYA	
ANC 49,40%	PN 60,77%
AC 50,60 %	PNC 13,33%
	PC 25,90%

Font. Elaboració pròpia a través de l'anàlisi del recull de dades agregades de Sistemas de Anàlisis de Balances Ibéricos (SABI).

L'actiu circulant ha de ser major, i si és possible, gairebé el doble que l'exigible a curt termini. Això és precís perquè l'empresa no tingui problemes de liquiditat i pugui atendre les seves obligacions. Tant a Espanya com a La Rioja, es compleix aquest principi, malgrat Catalunya no s'hi troba incluída, s'hi acostava molt, de manera que la situació es pot donar per saludable. Significa doncs, que el sector no té problemes de liquiditat.

El patrimoni net ha d'estar comprès entre el 40 i 50% del total del passiu. Aquest percentatge és precís per a que l'empresa estigui suficientment capitalitzada i el seu endeutament no sigui excessiu. Pel que fa a Catalunya, es desprèn que es troba correctament capitalitzada, però en menys mesura que Espanya, que es troba 10 punts per sota però dintre dels valors ideals que marca la literatura. Ara bé, pel que fa a la resta del territori espanyol i La Rioja, es considera que el sector es troba excessivament capitalitzat, el que representa un esforç important pels accionistes, i possiblement, s'estigui infrutilitzant el capital sense tenir una bona rendibilitat del mateix. La situació catalana és la idònia, encara que en la resta del territori espanyol sigui negativa, és fàcilment solucionable, ja que suposen uns recursos ociosos i el que s'ha de fer és invertir-los convenientment.

A grans trets, es desprèn de l'anàlisi de balanç de situació, que la situació del sector vinícola català és bona i no té perill de suspensió de pagaments, malgrat es trobi contextualitzada en un entorn econòmic inestable, just després de la recuperació econòmica.

7.1.2 Anàlisi de la situació financera a curt termini

El sector català presenta un fons de maniobra positiu, el que es tradueix com una garantia de solvència. L'actiu corrent finança íntegrament els deutes a curt termini, de manera que l'activitat del sector és sostenible. Val a dir, que Espanya disposa de deutes a curt termini més baixos, i podrien optar a finançar-se més per tal de poder millorar rendibilitats.

Taula 3. Situació financera a curt termini de Catalunya, La Rioja i Espanya

INDICADORS	CATALUNYA			LA RIOJA			ESPANYA		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
FONS DE MANIOBRA	221.042	248.078	248.651	203.122	181.740	254.517	1.422.585	1.379.947	1.705.244
SOLVÈNCIA A CURT TERMINI	1,47	1,49	1,44	2,32	2,07	2,42	1,75	1,70	1,95

Font. Elaboració pròpia a través de l'anàlisi del recull de dades agregades de Sistemes de Anàlisis de Balances Ibèrics (SABI)

Pel que fa a la solvència a curt termini, en totes tres regions es troben dintre dels valors favorables, és a dir, entre 1,5 i 2. Catalunya es troba per sota, però no per aquest fet suposa un problema de solvència, ja que no es troba excessivament allunyada de l'interval. Val a dir, que en la mateixa mesura que han passat els anys, la solvència de Catalunya ha empitjorat, i en canvi, a Espanya ha millorat de forma més acusada.

7.1.3 Anàlisi de la situació financera a llarg termini

Seguint amb l'anàlisi de la situació financera a llarg termini, és a dir, en un període superior a un any, es mostren els nivells d'endeutament que té el sector vinícola, quina qualitat de deute disposa i la rotació d'actiu que generen les vendes.

Taula 4. Situació financera a llarg termini de Catalunya, La Rioja i Espanya

INDICADORS	CATALUNYA			LA RIOJA			ESPANYA		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
ENDEUTAMENT	47,64%	48,01%	50,63%	33,94%	37,61%	33,35%	42,18%	43,06%	39,23%
QUALITAT DEL DEUTE	0,68	0,69	0,69	0,74	0,76	0,72	0,69	0,70	0,66
ROTACIÓ DE L'ACTIU	0,63	0,61	0,60	0,48	0,49	0,49	0,55	0,56	0,54

Font. Elaboració pròpia a través de l'anàlisi del recull de dades agregades de Sistemes de Anàlisis de Balances Ibèrics (SABI)

Catalunya es troba altament endeutada, per sobre dels valors de La Rioja i de la resta d'Espanya, però dintre de l'interval saludable, que és entre el 40% i 60%.

La qualitat del deute és una ràtio que complementa l'anterior indicador de l'endeutament. Totes tres regions, es troben en valors molt similars, significa que la qualitat no és especialment bona però en tot el territori nacional tenen els mateixos resultats.

La ràtio que estudia la rotació de l'actiu, analitza l'eficiència que té el sector per utilitzar els seus actius i generar ingressos. Catalunya destaca discretament en la seva rotació, fet que comporta una bona gestió dels seus actius.

7.1.4 Anàlisi econòmica de resultats

En aquest apartat s'estudien les rendibilitats de l'accionista (ROE) i de l'actiu (ROA). Pel que fa al ROE a Catalunya durant l'any 2014, s'ha obtingut una rendibilitat negativa causada per tres empreses que conformen gairebé un 30% del pes dels ingressos d'explotació i obtenen importants pèrdues de rendibilitat just en aquest any. D'aquesta manera, aquestes tres empreses (Codorniu, Unió Cellers de Noya i Mont marcal Vinícola) distorsionen els resultats del recull de dades agregades i no es pot considerar vàlid aquest resultat i extrapolar-ho a la resta de la comunitat catalana. Malgrat aquest factor, val a dir que la rendibilitat de l'accionista és substancialment baixa respecte la comunitat riojana i la resta d'Espanya.

Taula 5. Anàlisi de rendibilitats de Catalunya, La Rioja i Espanya

INDICADORS	CATALUNYA			LA RIOJA			ESPANYA		
	2013	2014	2015	2013	2014	2015	2013	2014	2015
ROE	1,44%	-0,50%	1,54%	5,0%	6,3%	7,5%	4,73%	5,51%	6,16%
ROA	0,61%	0,48%	0,95%	4,50%	4,70%	5,84%	3,79%	4,43%	5,15%

Font. Elaboració pròpia a través de l'anàlisi del recull de dades agregades de Sistemes de Anàlisis de Balances Ibèrics (SABI)

De la mateixa manera, la rendibilitat de l'actiu a Catalunya és especialment baixa en comparació amb Espanya i La Rioja, malgrat presentar valors positius. Val a dir, que durant el transcurs del període, la rendibilitat catalana augmenta considerablement, de igual manera que en els altres territoris, així que en definitiva, no existeix una millora real per a Catalunya.

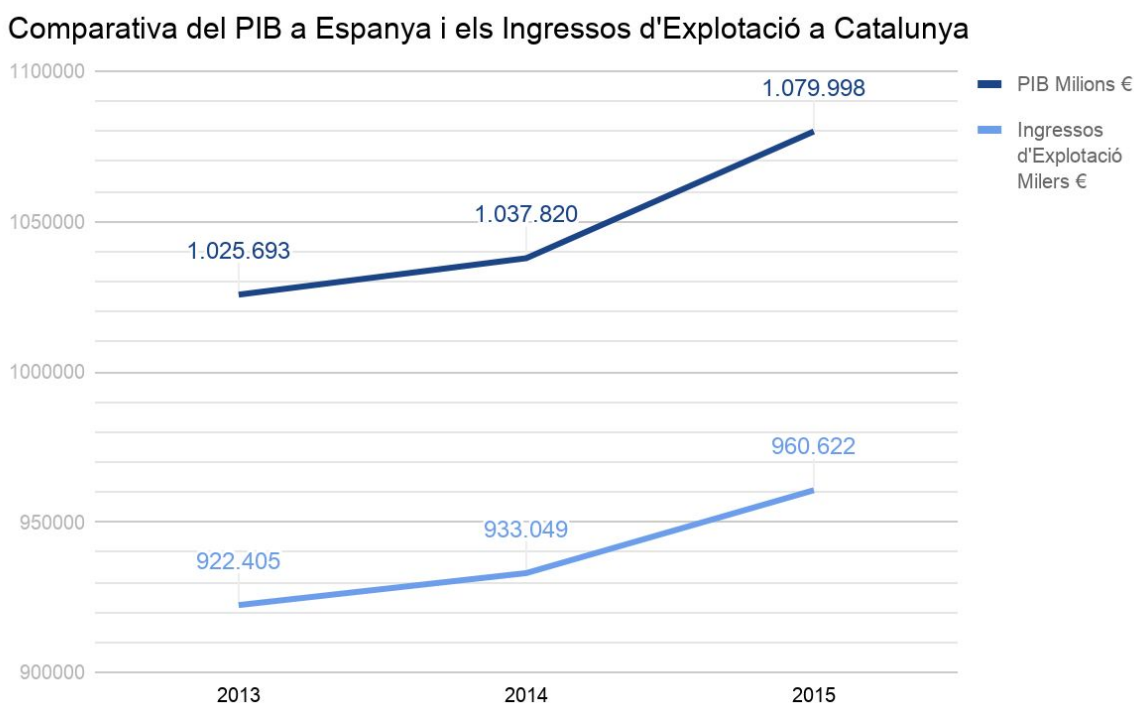
Si es consulten les dades adjuntes als Annexos per completar el detall numèric, es comprova que Catalunya té el doble d'inversió en actiu que La Rioja, i li costa rendibilitzar més l'actiu afegint el factor que obté menys beneficis.

7.2 Anàlisi de la relació entre el creixement del PIB espanyol i del sector vinícola català

En aquest apartat s’analitza la relació entre la recuperació de l’economia espanyola, fent ús del Producte Interior Brut, envers els ingressos d’explotació de les empreses catalanes del recull de dades de Sabi.

La rendibilitat està directament relacionada amb el resultat d’explotació de les empreses i aquest amb els ingressos d’explotació de les mateixes. Si s’observen els ingressos del sector català, es desprèn que augmenten un 4,14%, i el PIB espanyol creix un 5,29%. A continuació, es mostra la comparativa en el gràfic següent:

Gràfic 4. Comparativa del PIB a Espanya i els Ingressos d’Explotació a Catalunya

Font. Elaboració pròpia a través de l’anàlisi del recull de dades agregades de Sistemes de Anàlisis de Balances Ibèrics (SABI) i World Bank.

D’aquesta manera, es conclou que durant el període 2013 i 2015, tant el PIB espanyol com el sector vinícola català experimenten conjuntament una recuperació econòmica després de la crisi financera que contextualitzava el país.

7.3 Comparativa entre Denominacions d'Origen de Catalunya

A continuació, es presenta una anàlisi comparativa entre les Denominacions d'Origen que es troben dins del recull de dades empresarials de Sabi, amb la finalitat d'estudiar quina Denominació d'Origen és més rendible i té millor salut financera.

Per a portar a terme aquest estudi, i donat que moltes empreses comercialitzen vins de diverses Denominacions d'Origen alhora, es realitza la selecció de Denominació d'Origen (DO) en funció del domicili fiscal que tingui l'empresa, ja que Sabi no permet calcular al detall quina és la facturació per producte i d'aquesta manera, per aquells cellers que venen vins de diverses Denominacions, saber la facturació que pertoca a cada DO. Així, es confecciona la comparativa sense entrar al detall de la producció.

D'aquesta manera, en les vint-i-set empreses que formen part del recull de dades empresarials de SABI, s'han pogut distingir quatre Denominacions d'Origen: Tres empreses formen part de la DO Empordà, dues empreses formen part de la DO Tarragona, vint-i-una empreses són de la DO Penedès i finalment una sola empresa forma part de la DO Terra Alta.

Taula 6. Anàlisi de rendibilitats entre les quatre Denominacions d'Origen de Catalunya any 2015

	DO EMPORDÀ	DO TARRAGONA	DO PENEDEÈS	DO TERRA ALTA
RÀTIO DE SOLVÈNCIA	4,02	1,51	1,37	1,21
RÀTIO ENDEUTAMENT	56,56%	60,06%	50,30%	63,54%
QUALITAT DEL DEUTE	0,29	0,82	0,71	0,91
RENDIBILITAT ROE	1,95%	18,37%	1,39%	8,42%
SUPERFÍCIE DE VINYA INSCRITA EN LA DO (Ha) ⁴	1.770	4.560	17.894	5.820
RENDIBILITAT DE LA SUPERFÍCIE	472,88 €	148,68 €	577,01 €	56,41 €

Font. Elaboració pròpia a través de l'anàlisi del recull de dades agregades de Sistemes de Anàlisis de Balances Ibèrics (SABI)

Es destaca que la Denominació d'Origen més solvent de totes és la DO Empordà, ja que disposa d'un gran volum d'actiu corrent que finança íntegrament el passiu corrent. La resta de Denominacions, tenen una solvència adequada, malgrat la DO Terra Alta, que té una solvència fora de l'interval òptim que es troba entre 1,5-2. Terra Alta està excessivament endeutada amb gairebé un 64% del seu deute, que és a curt termini i disposa de la pitjor qualitat de deute si es compara amb la resta de regions. En aquest cas, indica que la DO Terra Alta té una solvència més dèbil.

Pel que fa a la rendibilitat de l'accionista, les DO Tarragona i Terra Alta, que no són de les més grans de Catalunya, són les que disposen de major rendibilitat, amb un 18% i 8% respectivament. Cal mencionar, que totes les Denominacions, obtenen rendibilitats positives, i aquest és el punt bàsic on s'ha de basar la inversió.

Finalment, per estudiar la rendibilitat de la superfície cultivable, s'ha calculat dividint el resultat de l'exercici amb la superfície de vinya, i finalment es multiplica per mil. Cada hectàrea té un valor que oscila dels 56 euros fins a 577 euros. La rendibilitat de la superfície més elevada és per a la DO Penedès, que disposa de la zona més extensa i obté més rendiment per hectàrea.

⁴ Elaboració pròpia a través de les dades disponibles del Institut Català de la Vinya i el Vi INCAVI (2018)

8 CONCLUSIONS

Fruit de la investigació realitzada, es poden concloure les hipòtesis plantejades en el present projecte. A continuació s'enumeren:

- *Hipòtesi 1: La situació patrimonial del sector vinícola català es manté constant en el període analitzat en aquesta investigació (2013-2015) respecte amb el període anterior (2008-2012).*

Es confirma la hipòtesi 1. La situació patrimonial es manté estable, els nivells d'endeutament són similars i arriben a baixar lleugerament, el que suposa una millor qualitat del deute i una major capitalització. Es conclou que es manté la situació de fortalesa econòmica financera catalana durant el període 2013-2015, de la mateixa manera que s'hi trobava durant tot el procés de crisi i recessió estudiat en la investigació anterior dels anys 2008-2012.

- *Hipòtesi 2: El creixement del PIB a partir de 2014 en la recuperació general de la crisi financera espanyola també es trasllada a la recuperació del sector vinícola català.*

Es confirma la hipòtesi 2. La recuperació del sector vinícola català es trasllada a la recuperació general de l'economia espanyola durant els anys 2013 i 2015, ja que l'evolució dels ingressos d'explotació milloren en un 4,14%, i el PIB espanyol creix un 5,29%.

La importància de Catalunya en matèria d'exportacions és molt rellevant, es recorda que Catalunya és la comunitat autònoma més exportadora del país, i Espanya la nació més exportadora de vi del món, de manera que es considera que aquest factor ha sigut transcendental per a recuperar-se en la mateixa mesura que ho ha fet el PIB.

- *Hipòtesi 3: Les Denominacions d'Origen amb major rendibilitat financera són les que presenten una millor situació patrimonial.*

Es confirma la hipòtesi 3. Amb les dades disponibles i les anàlisis efectuades, i prenent com a valor de referència la superfície vinícola cultivable, la Denominació d'Origen Penedès és la regió que presenta la millor situació patrimonial alhora que obté una major rendibilitat de la superfície que cultiva. Es tracta doncs, de la regió amb menys endeutament, amb una bona qualitat del deute on obté el major rendiment de la superfície amb 577,01€ per hectàrea.

Pel que fa a les recomanacions derivades dels resultats, es conclou que el sector vinícola català té una bona salut econòmica i financera, però la rendibilitat podria millorar, obtenint uns beneficis similars als de la resta de l'entorn espanyol. Tal i com es poden consultar les dades en els Annexos, Catalunya obté una rendibilitat de l'accionista aproximadament de l'1,5%, mentre que Espanya és del 5,5%. Perquè Catalunya pugui rendibilitzar la seva activitat, es recomana actuar de dues maneres diferents:

- Actuant sobre la rendibilitat de les vendes, ja sigui augmentant el marge brut, o disminuint les despeses operatives.
- Actuar sobre la rotació de l'actiu, és a dir, vendre més utilitzant els mateixos actius, o bé vendre el mateix però utilitzant menys actius.

Finalment, en quant a perspectiva de continuïtat dels estudis realitzats, es considera oportú analitzar les rendibilitats de totes les Denominacions d'Origen a escala espanyola. Per altra banda, es podrien modificar els criteris de selecció de les dades de Sabi per tenir més empreses del sector. Tanmateix, es podria ampliar l'anàlisi financer escollint les microempreses donat que el teixit econòmic català es caracteritza per aquesta tipologia d'organització, o bé escollir totes les empreses vinícoles i realitzar una anàlisi completa de tot el sector vinícola català.

9 AGRAÏMENTS

He tingut la gran sort de comptar amb el recolzament de tres docents de la Universitat, que m'han dedicat el seu temps incansablement:

Gràcies Maria Dolors Celma, que durant l'inici del projecte em vas ajudar a definir la direcció de la investigació, enfocant-la cap a la vessant de l'anàlisi econòmica financera.

Gràcies Patricia Crespo, per tot el temps destinat a les revisions i consultes del treball, per pensar com millorar-lo i completar tot el desenvolupament de l'anàlisi. Gràcies per la paciència i dedicació que has tingut durant tot el procés.

Gràcies Enric Camón, per les moltes hores que li has brindat al projecte, per l'actitud positiva que tens i que és tan contagiosa. Des l'inici, el teu treball sense descans ha sigut una inspiració per a mi. M'he sentit plenament recolzada gràcies al seguiment que has emmenat, i finalment ha donat lloc a la realització d'aquest projecte. Tu, com a peça clau, la teva labor ha sigut brillant i immillorable.

10 REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

10.1 Recursos literaris

AMAT, Oriol. *Análisis de estados financieros: fundamentos y aplicaciones*. Gestión 2000, 2002.

ARIMANY SERRAT, Núria, et al. Anàlisi econòmica financera del sector vinícola català. 2014.

ARIMANY-SERRAT, Nuria; FARRERAS NOGUER, Àngels; RABASEDA I TARRÉS, Joaquim. Análisis económico financiero del sector vinícola de La Rioja en un entorno de crisis. *Intangible Capital*, 2016, vol. 12, no 1.

BARCO, Emilio; NAVARRO, Ma Cruz. Factores de cambio en el mercado internacional del vino en un escenario de crisis. *XIV Reunión Economía Mundial. Internacionalización en Tiempos de Crisis*, Jaén, 2012.

CABASÉS, Maria Àngels. Crisi econòmica o crisi de model de creixement?. *Eines per a l'esquerra nacional*, 2009, no 9, p. 43.

CASTILLO, Juan S.; GARCÍA, María Carmen. Analysis of international competitive positioning of quality wine from Spain. *Ciencia e investigación agraria*, 2013, vol. 40, no 3, p. 491-501.

DÍAZA, Mónica, et al. CARACTERÍSTICAS DEL CONSUMIDOR DE VINO EN MADRID Y BARCELONA. OPORTUNIDADES DE MERCADO PARA EL VINO DE CASTILLA-LA MANCHA (I). En *XI Congreso de la Asociación Española de Economía Agraria*. 2017. p. 399.

ECHVERRÍA ANSORENA, Javier. Análisis externo del sector vitivinícola. 2014.

GASCÓN, Joan Miquel Hernández; PEZZI, Alberto; SOY, Antoni. *Clusters y competitividad: el caso de Cataluña (1993-2010)*. Generalitat de Catalunya, Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, 2010.

GARCÍA FERNÁNDEZ, Carla, et al. Análisis estadístico y financiero del sector vinícola en España (2005-2015)= Statistical and financial analysis of the vineyard sector in Spain (2005-2015). 2017.

JÓDAR SERNA, Sergio. El sector vinícola: Análisis económico financiero y productivo de CVNE y Castellblanch. 2017.

NAVARRO, Amparo Melián. El cooperativismo vitivinícola en España. Un estudio exploratorio en la denominación de origen de Alicante. *REVESCO: Revista de Estudios Cooperativos*, 2007, no 93, p. 39-67.

MARTÍNEZ, Eduardo. *Finanzas para directivos*. Mc Graw Hill Education, 2013.

RAMÍREZ, Miguel Angel Acedo; CALVO, Juan Carlos Ayala; OSÉS, José Eduardo Rodríguez. Eficiencia de las empresas vinícolas de La Rioja: comparación con las del resto de España. En *Decisiones basadas en el conocimiento y en el papel social de la empresa: XX Congreso anual de AEDEM*. Asociación Española de Dirección y Economía de la Empresa (AEDEM), 2007. p. 4.

RIBAS SERRA, Joan. WELCOME TO VEREMA: Procés de mercantilització de la tradició i el patrimoni. El cas de la DO Alella. 2013.

RODRÍGUEZ-MASERO, Natividad; LÓPEZ-MANJÓN, Jesús D. El flujo de caja como determinante de la estructura financiera de las empresas españolas. Un análisis en tiempos de crisis. *Revista de Métodos Cuantitativos para la Economía y la Empresa*, 2016, vol. 21.

SELLERS-RUBIO, Ricardo; MÁS-RUIZ, Francisco José. Rentabilidad de las empresas vinculadas a las marcas colectivas en el sector vinícola. *Universia Business Review*, 2013, no 38.

VITHESSONTHI, Chaiporn; TONGURAI, Jittima. The effect of firm size on the leverage–performance relationship during the financial crisis of 2007–2009. *Journal of Multinational Financial Management*, 2015, vol. 29, p. 1-29.

10.2 Recursos electrònics

Banco de España [en línia] Disponible a:

<<https://www.bde.es/f/webbde/SES/Secciones/Publicaciones/PublicacionesSerias/DocumentosOcasiones/12/Fich/do1201.pdf>> [Consulta 25 de Març de 2018]

Banco de España [en línia] Disponible a:

<https://www.bde.es/f/webbde/Secciones/Publicaciones/OtrasPublicaciones/Fich/InformeCrisis_Completo_web.pdf> [Consulta 25 de Març de 2018]

Banco Mundial [en línia] Disponible a:

<<https://datos.bancomundial.org/pais/espana>> [Consulta 16 de Febrer de 2018]

EAE Business School - Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació [en línia]

Disponible a:

<http://agricultura.gencat.cat/web/.content/de_departament/de02_estadistiques_observatoris/27_butlletins/02_butlletins_nd/documents_nd/fitxers_estatics_nd/2017/0189_2017_SProductius_Vi_Estudi-mercat-Espanya-2017.pdf> [Consulta 18 de Març de 2018]

Enciclopèdia Catalana [en línia] Disponible a:

<<https://www.enciclopedia.cat/search/site/producte%20interior%20brut>> [Consulta 26 de Març de 2018]

Institut Català de la Vinya i el Vi INCAVI [en línia]. Disponible a:

<<http://incavi.gencat.cat/ca/denominacions-origen-protégides/denominacions-origen/>> [Consulta 19 de Novembre de 2017]

Institut Català de la Vinya i el Vi INCAVI [en línia]. Disponible a:

<<http://incavi.gencat.cat/web/.content/03-denominacions-origen/documents/fitxers-binari/INFORME-NIELSEN-2016.pdf>> [Consulta 19 de Novembre de 2017]

Institut Català de la Vinya i el Vi INCAVI [en línia]. Disponible a:
<<http://incavi.gencat.cat/web/.content/03-denominacions-origen/documents/dades-estadistiques/fitxers-binariis/Informe-dades-comercialitzacio-2015.pdf>> [Consulta 2 de Desembre de 2017]

Institut Català de la Vinya i el Vi INCAVI [en línia]. Disponible a:
<<http://incavi.gencat.cat/web/.content/03-denominacions-origen/documents/dades-estadistiques/fitxers-binariis/Mapa-comercialitzacio-2015.pdf>>[Consulta 15 de Desembre de 2017]

Institut Català de la Vinya i el Vi INCAVI [en línia]. Disponible a:
<<http://incavi.gencat.cat/ca/denominacions-origen-protectes/introduccio/>>
[Consulta 8 d'Abril de 2018]

Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente MAPAMA [en línia]. Disponible
a:<<http://www.mapama.gob.es/es/prensa/noticias/la-producción-de-vino-y-mosto-de-la-cosecha-2016-2017-se-sitúa-en-425-millones-de-hectolitros-/tcm7-444947-16>> [Consulta 18 de Març de 2018]

Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente MAPAMA [en línia]. Disponible
a:<http://www.mapama.gob.es/es/prensa/datosinfovinoviembre2016ampliada_tcm7-444941_noticia.pdf> [Consulta 18 de Març de 2018]

Ministerio de Agricultura y Pesca, Alimentación y Medio Ambiente MAPAMA [en línia]. Disponible
a:<<http://www.mapama.gob.es/es/agricultura/temas/producciones-agricolas/vitivinicultura/default.aspx>> [Consulta 15 de Juny de 2018]

Ministerio de Economía, Industria y Competitividad MINECO [en línia] Disponible a:
<<http://www.mineco.gob.es/portal/site/mineco/menuitem.ac30f9268750bd56a0b0240e026041a0/?vgnnextoid=b33e97b5ef274410VgnVCM1000001d04140aRCRD&vgnnextchannel=864e154527515310VgnVCM1000001d04140aRCRD>> [Consulta 3 de Març de 2018]

Observatorio Español del Mercado del Vino OEMV[en línia]. Disponible a:
<<http://www.oemv.es/esp/espana-septimo-mayor-consumidor-mundial-de-vino-y-33-en-consumo-per-capita-1578k.php>> [Consulta 3 de Novembre de 2017]

Observatorio Español del Mercado del Vino OEMV [en línia]. Disponible a:
<<http://www.oiv.int/es/normas-y-documentos-tecnicos/analisis-estadisticos/analisis-de-la-coyuntura>> [Consulta 4 de Març de 2018]

Observatorio Español del Mercado del Vino OEMV [en línia]. Disponible a:
<<http://oemv.es/esp/el-vino-en-cataluna-2052k.php>>
[Consulta 9 d'Abril de 2018]

Organización Internacional de la Viña y el Vino OIV [en línia] Disponible a:
<<http://www.oiv.int/public/medias/5288/oiv-noteconjmars2017-es.pdf>> [Consulta 25 de Març de 2018]

Statista [en línia] Disponible a:

<<https://es.statista.com/estadisticas/506681/consumo-per-capita-de-vino-en-espana/>> [Consulta 22 de Març de 2018]

Vinetur - La revista digital del vino [en línia]. Disponible a:

<<https://www.vinetur.com/2016102725946/ranking-de-los-20-mayores-paises-productores-de-vino-del-mundo-en-2016.html>>. [Consulta 16 de Febrer de 2018]

Vinetur - La revista digital del vino [en línia]. Disponible a:

<<https://www.vinetur.com/2015060919790/las-10-bodegas-espanolas-que-mas-venden.html>> [Consulta 16 de Febrer de 2018]

Vinetur - La revista digital del vino [en línia]. Disponible a:

<<https://www.vinetur.com/2017101745135/%EF%BB%BFcataluna-vende-en-el-mercado-internacional-el-75-del-vino-que-produce.html>>

[Consulta 9 d'Abril de 2018]

ANNEXOS

Recull de dades agregades de Sabi a Catalunya

	2013		2014		2015	
	mil EUR	%	mil EUR	%	mil EUR	%
Balance de situación						
Inmovilizado=ANC	773.882	52,68%	769.425	50,63%	792.907	49,54%
Inmovilizado inmaterial	7.708	0,52%	8.170	0,54%	13.724	1%
Inmovilizado material	341.332	23,23%	363.594	23,93%	364.423	23%
Otros activos fijos	424.841	28,92%	397.662	26,17%	414.759	26%
		0,00%		0,00%		
Activo circulante= AC	695.225	47,32%	750.266	49,37%	807.598	50,46%
Existencias	415.255	28,27%	444.848	29,27%	458.842	29%
Deudores	194.616	13,25%	210.090	13,82%	241.863	15%
Otros activos líquidos	85.354	5,81%	95.328	6,27%	106.893	7%
Tesorería	11.370	0,77%	23.195	1,53%	30.910	2%
Total activo	1.469.107		1.519.691		1.600.505	
Fondos propios= PN	769.158	52,36%	790.023	51,99%	790.225	49,37%
Capital suscrito	131.853	8,98%	132.018	8,69%	130.675	8,16%
Otros fondos propios	637.306	43,38%	658.006	43,30%	659.550	41,21%
		0,00%		0,00%		
Pasivo fijo=PNC	225.766	15,37%	227.480	14,97%	251.333	15,70%
Acreedores a L. P.	197.420	13,44%	206.201	13,57%	232.578	14,53%
Otros pasivos fijos	28.346	1,93%	21.278	1,40%	18.755	1,17%
Provisiones	1.506	0,10%	1.476	0,10%	1.254	0,08%
		0,00%		0,00%		
Pasivo líquido= PC	474.183	32,28%	502.188	33,05%	558.947	34,92%
Deudas financieras	114.705	7,81%	114.934	7,56%	131.576	8,22%
Acreedores comerciales	143.881	9,79%	155.988	10,26%	136.188	8,51%
Otros pasivos líquidos	215.597	14,68%	231.267	15,22%	291.183	18,19%
Total pasivo y capital propio	1.469.107		1.519.691		1.600.505	
Número empleados	2.691		2.635		2.514	
Cuentas de pérdidas y ganancias		%		%		%
Ingresos de explotación	922.405	100,00%	933.049	100,00%	960.622	100,00%
Importe neto Cifra de Ventas	900.454	97,62%	912.162	97,76%	908.948	94,62%
Consumo de mercaderías y de materias	469.683	50,92%	482.076	51,67%	493.603	51,38%
Resultado bruto	452.722	49,08%	450.973	48,33%	467.019	48,62%
Gastos de personal	126.789	13,75%	127.497	13,66%	127.097	13,23%
Dotaciones para amortiz. de inmovil.	33.215	3,60%	33.166	3,55%	34.317	3,57%
Otros gastos de explotación	283.787	30,77%	283.054	30,34%	290.437	30,23%
Resultado Explotación	8.931	0,97%	7.256	0,78%	15.168	1,58%
Ingresos financieros	22.289	2,42%	16.824	1,80%	24.613	2,56%
Gastos financieros	22.293	2,42%	34.857	3,74%	25.675	2,67%
Resultado financiero	-4	0,00%	-18.032	-1,93%	-1.062	-0,11%
Result. ordinarios antes Impuestos	8.927	0,97%	-10.777	-1,16%	14.106	1,47%
Impuestos sobre sociedades	-2.024	-0,22%	-6.833	-0,73%	2.102	0,22%
Resultado Ordinarias	10.950	1,19%	-3.944	-0,42%	12.004	1,25%

Ingresos extraordinarios	n.d.		n.d.		n.d.	
Gastos extraordinarios	n.d.		n.d.		n.d.	
Resultados actividades extraordinarias	n.d.		n.d.		n.d.	
Resultado del Ejercicio	10.950	1,19%	-3.944	-0,42%	12.004	1,25%

Recull de dades agregades de Sabi a La Rioja

	2013		2014		2015	
	mil EUR	%	mil EUR	%	mil EUR	%
Balace de situación						
Inmovilizado = ANC	259.148	42,03%	244.948	41,05%	311.830	41,81%
Inmovilizado inmaterial	6.230	1,01%	6.215	1,04%	9.003	1,21%
Inmovilizado material	155.876	25,28%	148.954	24,96%	166.754	22,36%
Otros activos fijos	97.042	15,74%	89.779	15,05%	136.073	18,25%
		0,00%				
Activo circulante= AC	357.394	57,97%	351.712	58,95%	433.973	58,19%
Existencias	190.977	30,98%	180.666	30,28%	239.458	32,11%
Deudores	103.658	16,81%	100.411	16,83%	109.546	14,69%
Otros activos líquidos	62.758	10,18%	70.635	11,84%	84.969	11,39%
Tesorería	13.521	2,19%	16.225	2,72%	20.064	2,69%
Total activo	616.542	100,00%	596.659	100,00%	745.803	
Fondos propios= PN	407.282	66,06%	372.252	62,39%	497.113	66,65%
Capital suscrito	117.994	19,14%	111.341	18,66%	115.430	15,48%
Otros fondos propios	289.288	46,92%	260.911	43,73%	381.683	51,18%
Pasivo fijo= PNC	54.987	8,92%	54.436	9,12%	69.234	9,28%
Acreedores a L. P.	50.919	8,26%	50.809	8,52%	65.402	8,77%
Otros pasivos fijos	4.068	0,66%	3.626	0,61%	3.832	0,51%
Provisiones	852	0,14%	645	0,11%	706	0,09%
Pasivo líquido= PC	154.272	25,02%	169.972	28,49%	179.456	24,06%
Deudas financieras	43.414	7,04%	51.265	8,59%	46.627	6,25%
Acreedores comerciales	52.645	8,54%	53.669	8,99%	61.771	8,28%
Otros pasivos líquidos	58.213	9,44%	65.038	10,90%	71.057	9,53%
Total pasivo y capital propio	616.542	100,00%	596.659	100,00%	745.803	100,00%
Número empleados	679		647		706	
Cuentas de pérdidas y ganancias		%		%		%
Ingresos de explotación	297.841	100,00%	289.481	100,00%	363.180	100,00%

Importe neto Cifra de Ventas	293.176	98,43%	284.768	98,37%	357.710	98,49%
Consumo de mercaderías y de materias	177.635	59,64%	177.907	61,46%	211.718	58,30%
Resultado bruto	120.206	40,36%	111.574	38,54%	151.462	41,70%
Gastos de personal	32.312	10,85%	30.366	10,49%	33.500	9,22%
Dotaciones para amortiz. de inmovil.	13.974	4,69%	12.820	4,43%	15.299	4,21%
Otros gastos de explotación	46.163	15,50%	40.368	13,94%	59.110	16,28%
Resultado Explotación	27.757	9,32%	28.020	9,68%	43.553	11,99%
Ingresos financieros	2.966	1,00%	5.523	1,91%	6.048	1,67%
Gastos financieros	4.576	1,54%	4.117	1,42%	3.250	0,89%
Resultado financiero	-1.610	-0,54%	1.406	0,49%	2.798	0,77%
Result. ordinarios antes Impuestos	26.148	8,78%	29.426	10,17%	46.351	12,76%
Impuestos sobre sociedades	6.767	2,27%	7.205	2,49%	11.702	3,22%
Resultado Actividades Ordinarias	19.380	6,51%	22.221	7,68%	34.648	9,54%
Ingresos extraordinarios	n.d.		n.d.		n.d.	
Gastos extraordinarios	n.d.		n.d.		n.d.	
Resultados actividades extraordinarias	n.d.		n.d.		n.d.	
Resultado del Ejercicio	19.380	6,51%	22.221	7,68%	34.648	9,54%

Recull de dades agregades de Sabi a Espanya

	2013		2014		2015	
	mil EUR		mil EUR		mil EUR	
Balance de situación		%		%		%
Inmovilizado= ANC	3.254.500	49,43%	3.232.061	49,03%	3.411.928	49,40%
Inmovilizado inmaterial	100.998	1,53%	100.993	1,53%	103.718	1,50%
Inmovilizado material	1.385.546	21,05%	1.398.604	21,21%	1.489.286	21,56%
Otros activos fijos	1.767.957	26,85%	1.732.463	26,28%	1.818.925	26,34%
Activo circulante= AC	3.329.070	50,57%	3.360.471	50,97%	3.494.232	50,60%
Existencias	1.587.306	24,11%	1.713.498	25,99%	1.838.818	26,63%
Deudores	913.993	13,88%	997.639	15,13%	948.043	13,73%
Otros activos líquidos	827.771	12,57%	649.334	9,85%	707.371	10,24%
Tesorería	142.456	2,16%	173.567	2,63%	269.579	3,90%
Total activo	6.583.570	100,00%	6.592.532	100,00%	6.906.160	100,00%
Fondos propios= PN	3.806.837	57,82%	3.753.582	56,94%	4.196.721	60,77%
Capital suscrito	938.164	14,25%	947.190	14,37%	1.226.469	17,76%
Otros fondos propios	2.868.673	43,57%	2.806.392	42,57%	2.970.252	43,01%

Pasivo fijo= PNC	870.248	13,22%	858.427	13,02%	920.451	13,33%
Acreeedores a L. P.	798.890	12,13%	790.134	11,99%	844.992	12,24%
Otros pasivos fijos	71.358	1,08%	68.293	1,04%	75.458	1,09%
Provisiones	13.229	0,20%	13.732	0,21%	18.138	0,26%
Pasivo líquido= PC	1.906.485	28,96%	1.980.524	30,04%	1.788.988	25,90%
Deudas financieras	567.500	8,62%	525.155	7,97%	459.354	6,65%
Acreeedores comerciales	689.544	10,47%	675.450	10,25%	597.193	8,65%
Otros pasivos líquidos	649.441	9,86%	779.918	11,83%	732.442	10,61%
Total pasivo y capital propio	6.583.570	100,00%	6.592.532	100,00%	6.906.160	100,00%
Número empleados	6.227		6.771		6.764	
Cuentas de pérdidas y ganancias						
Ingresos de explotación	3.594.559	100,00%	3.698.901	100,00%	3.731.084	100,00%
Importe neto Cifra de Ventas	3.548.626	98,72%	3.643.689	98,51%	3.673.481	98,46%
Consumo de mercaderías y de materias	2.363.842	65,76%	2.358.983	63,78%	2.329.863	62,44%
Resultado bruto	1.230.717	34,24%	1.339.918	36,22%	1.401.221	37,56%
Gastos de personal	256.463	7,13%	267.746	7,24%	277.274	7,43%
Dotaciones para amortiz. de inmovil.	132.540	3,69%	130.724	3,53%	132.730	3,56%
Otros gastos de explotación	591.895	16,47%	649.262	17,55%	635.374	17,03%
Resultado Explotación	249.819	6,95%	292.186	7,90%	355.843	9,54%
Ingresos financieros	72.961	2,03%	81.353	2,20%	70.852	1,90%
Gastos financieros	98.032	2,73%	88.031	2,38%	69.095	1,85%
Resultado financiero	-25.071	-0,70%	-6.678	-0,18%	1.757	0,05%
Result. ordinarios antes Impuestos	224.748	6,25%	285.508	7,72%	357.600	9,58%
Impuestos sobre sociedades	44.837	1,25%	78.519	2,12%	89.645	2,40%
Resultado Actividades Ordinarias	179.911	5,01%	206.989	5,60%	267.955	7,18%
Ingresos extraordinarios	n.d.		n.d.		n.d.	
Gastos extraordinarios	n.d.		n.d.		n.d.	
Resultados actividades extraordinarias	n.d.		n.d.		-9.590	-0,26%
Resultado del Ejercicio	179.911	5,01%	206.989	5,60%	258.365	6,92%

Recull de dades agregades de Sabi per Denominacions d'Origen a Catalunya

	DO EMPORDÀ	DO TARRAGONA	DO PENEDEÈS	DO TERRA ALTA
	2015	2015	2015	2015
	mil EUR	mil EUR	mil EUR	mil EUR
Balance de situación				
Inmovilizado= ANC	33.865,00	2.377,00	758.646,00	3.156,49
Inmovilizado inmaterial	5.758,00	261,00	7.672,00	33,84
Inmovilizado material	13.474,00	1.920,00	349.749,00	3.087,88
Otros activos fijos	14.634,00	195,00	401.225,00	34,77
Activo circulante= AC	64.848,00	6.862,00	732.863,00	7.541,65
Existencias	20.640,00	3.422,00	432.764,00	3.914,60
Deudores	41.436,00	3.125,00	196.493,00	3.131,74
Otros activos líquidos	2.772,00	315,00	103.606,00	495,30
Tesorería	348,00	258,00	30.435,00	65,30
Total activo	98.713,00	9.239,00	1.491.509,00	10.698,14
Fondos propios= PN	42.885,00	3.690,00	741.307,00	3.900,96
Capital suscrito	3.582,00	1.469,00	126.732,00	17,49
Otros fondos propios	39.304,00	2.221,00	614.575,00	3.883,48
Pasivo fijo= PNC	39.698,00	999,00	214.578,00	585,97
Acreedores a L. P.	39.014,00	965,00	196.569,00	545,43
Otros pasivos fijos	684,00	34,00	18.009,00	40,55
Provisiones	n.d.	n.d.	1.254,00	
Pasivo líquido= PC	16.130,00	4.550,00	535.624,00	6.211,21
Deudas financieras	178,00	812,00	130.731,00	1.298,86
Acreedores comerciales	7.084,00	1.834,00	125.815,00	3.001,31
Otros pasivos líquidos	8.868,00	1.904,00	279.078,00	1.911,03
Total pasivo y capital propio	98.713,00	9.239,00	1.491.509,00	10.698,14
Número empleados	74,00	20,00	2.427,00	0,02
Cuentas de pérdidas y ganancias				
Ingresos de explotación	70.319,00	12.804,00	877.551,00	6.434,73
Importe neto Cifra de Ventas	39.924,00	12.799,00	856.112,00	6.427,00
Consumo de mercaderías y de materias	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.

Resultado bruto	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Otros gastos de explotación	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Resultado Explotación	1.895,00	1.246,00	11.978,00	501,03
Ingresos financieros	129,00	14,00	24.522,00	3,01
Gastos financieros	842,00	343,00	24.701,00	73,02
Resultado financiero	-713,00	-329,00	-179,00	-70,01
Result. ordinarios antes Impuestos	1.182,00	917,00	11.798,00	431,02
Impuestos sobre sociedades	345,00	238,00	1.474,00	102,69
Resultado Actividades Ordinarias	837,00	678,00	10.325,00	328,33
Ingresos extraordinarios	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Gastos extraordinarios	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Resultados actividades extraordinarias	n.d.	n.d.	n.d.	n.d.
Resultado del Ejercicio	837,00	678,00	10.325,00	328,33
Materiales	56.450,00	5.854,00	430.649,00	4.533,61
Gastos de personal	3.379,00	2.366,00	121.736,00	349,18
Dotaciones para amortiz. de inmovil.	2.644,00	266,00	31.176,00	316,22
Gastos financieros y gastos asimilados	828,00	247,00	16.825,00	73,02